



พมจ.จันทบุรี

2566

รายงานสถานการณ์ทางสังคม

จังหวัดจันทบุรี ประจำปี



Website



facebook



## คำนำ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ในฐานะหน่วยงานภูมิภาคสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจหลักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม จังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2566 มีการรวบรวมกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานจังหวัดจันทบุรี ข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กร เครือข่าย ภาคประชาสังคมในพื้นที่

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดจันทบุรีฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ในทุกมิติ และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน หรือจัดกิจกรรม/โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

กลุ่มนโยบายและวิชาการ  
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี  
กันยายน 2566

## บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2566 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาทางสังคมจังหวัดจันทบุรี โดยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานระดับจังหวัดจากหน่วยงานระดับพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานด้านสังคมที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัยและข้อมูลให้บริการด้านสวัสดิการสังคม

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2566 ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับ กลุ่มจังหวัด ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues) ในระดับจังหวัด ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

### ❖ ข้อมูลพื้นฐานระดับจังหวัด

จังหวัดจันทบุรี มีหน่วยการปกครองในรูปแบบกระจายอำนาจทั้งสิ้น 82 แห่ง แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง เทศบาลตำบล 42 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 34 แห่ง มีพื้นที่ทั้งหมด 6,338 ตารางกิโลเมตร 3,961,250 ไร่ จังหวัดจันทบุรีมี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูฝน (มิถุนายน - ตุลาคม) ฤดูหนาว (พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์) และฤดูร้อน (มีนาคม - พฤษภาคม)

#### โครงสร้างประชากร

ประชากรในจังหวัดจันทบุรี มีทั้งหมด 536,144 คน แบ่งเป็นชาย 261,874 คน (48.84%) หญิง 274,270 คน (51.16%)

#### ด้านสาธารณสุข

จังหวัดจันทบุรี มีโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลพระปกเกล้า มีโรงพยาบาลชุมชน 11 แห่ง (อำเภอท่าใหม่ มี 3 รพ. คือ รพ.ท่าใหม่ รพ.สองพี่น้อง และ รพ.เขาสุกิม) สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 105 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชนประกอบด้วย โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง และมีแพทย์ จำนวน 256 คน

#### ด้านการศึกษา

จังหวัดจันทบุรี มีนักเรียนในระบบ จำนวน 104,959 คน ระดับชั้นเตรียมอนุบาล 5,523 คน ระดับชั้นอนุบาล 13,238 คน ระดับชั้นประถม 39,968 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 19,782 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 12,656 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3,137 คน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 1,558 คน และระดับปริญญาตรี 50 คน

#### ด้านแรงงาน

กลุ่มผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ทั้งหมด 444,261 คน โดยเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 332,872 คน เป็นผู้ว่างงานซึ่งหมายถึงผู้ไม่มีงานทำ มีจำนวน 668 คน

#### ด้านที่อยู่อาศัย

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนประชากร 536,144 คน และมีจำนวนบ้าน 248,074 หลัง

## ด้านเศรษฐกิจและรายได้

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการขยายตัว (GPP) ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 6.1 ความสามารถในการสร้างมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการของจังหวัดเฉลี่ยต่อประชากร 1 คน 254,246 บาทต่อปี

## ด้านภาคีเครือข่าย

จังหวัดจันทบุรี มีองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม 56 องค์กร องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม 93 องค์กร กองทุนสวัสดิการชุมชน 96 แห่ง สภาดังและเยาวชน 92 คน สภาดังครุฑนพการ 13 องค์กร ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป 4 แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต 276 และส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) 37 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) 81 แห่ง ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.) 77 แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) 2,846 คน และคลังปัญญาผู้สูงอายุ 297 คน

## ❖ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับจังหวัด

### สถานการณ์เด็ก

สถานการณ์เด็กในปี พ.ศ. 2566 มีแนวโน้มดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยปัญหาด้านการศึกษาลดลง อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาด้านอื่นๆที่ยังคงพบอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

- ปัญหาด้านความรุนแรงในครอบครัว เด็กถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ รวมไปถึงถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- ปัญหาด้านการค้ามนุษย์ เด็กถูกแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน การค้าประเวณี และการบังคับใช้แรงงาน
- ปัญหาด้านยาเสพติด บุหรี่ไฟฟ้า และการใช้กัญชา
- ปัญหาด้านการศึกษา เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา ขาดโอกาสในการเรียนรู้

สำหรับสถานการณ์เร่งด่วนของจังหวัดจันทบุรี อันดับที่ 1 เด็กนอกระบบ อันดับ 2 เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อันดับ 3 เด็กอยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว จังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีสุขภาวะที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- การส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม
- การส่งเสริมสุขภาพและโภชนาการ พัฒนาสุขภาวะของเด็กและเยาวชนให้แข็งแรงสมบูรณ์
- การส่งเสริมทักษะชีวิต พัฒนาทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- การคุ้มครองสิทธิเด็ก คุ้มครองสิทธิเด็กให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม

จังหวัดจันทบุรีมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

## สถานการณ์เยาวชน

สถานการณ์เด็กและเยาวชน โดยเยาวชนส่วนใหญ่มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเติบโต เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาบางประการที่เยาวชนในจังหวัดจันทบุรีที่ต้องเผชิญ ได้แก่

- ปัญหาด้านการศึกษา เยาวชนบางส่วนหลุดออกจากระบบการศึกษา ขาดโอกาสในการเรียนรู้
- ปัญหาด้านสุขภาพ เยาวชนบางส่วนมีปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ
- ปัญหาด้านยาเสพติด เยาวชนบางส่วนตกเป็นเหยื่อของยาเสพติด
- ปัญหาด้านอาชญากรรม เยาวชนบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม
- ปัญหาด้านความรุนแรง เยาวชนบางส่วนตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

ในส่วนของการสำรวจและการจัดเก็บข้อมูล พบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20 นอกจากนี้ปัญหาข้างต้นแล้ว เยาวชนจังหวัดจันทบุรียังเผชิญกับปัญหา ปัญหาการจ้างงานของเยาวชนในภาคการเกษตร ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน และปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว

จังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญและดำเนินการแก้ไขปัญหเหล่านี้ โดยบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองเยาวชน ให้เติบโต อย่างปลอดภัยและมีคุณภาพ

## สถานการณ์สตรี

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการพึ่งพาเศรษฐกิจจากภาคการเกษตร การทำสวนผลไม้ ซึ่งมีกลุ่มแรงงานที่เป็นสตรีอยู่ในภาคส่วนดังกล่าวไม่น้อยและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ของจังหวัด โดยจังหวัดจันทบุรีมีกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาที่เข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและทำกิจกรรม ร่วมกันในระดับต่างๆ แต่สตรีดังกล่าวก็ยังมีปัญหาที่ต้องเผชิญในบางประการ อันได้แก่

- ปัญหาด้านการศึกษา สตรีบางส่วนขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ส่งผลให้ขาดทักษะและความรู้ ในการประกอบอาชีพ
- ปัญหาด้านสุขภาพ สตรีบางส่วนมีปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลง
- ปัญหาด้านความรุนแรงในครอบครัว สตรีบางส่วนถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ หรือ เพศ
- ปัญหาการจ้างงานของสตรีในภาคเกษตรกรรม
- ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีภาระหนี้สิน ส่งผลให้ไม่สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้และเป็น แม่เลี้ยงเดี่ยว

ทั้งนี้ หน่วยงานองค์กร ภาครัฐและเอกชนในจังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสตรี โดยกำหนด นโยบายและแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาอย่าง เท่าเทียม

แนวทางการพัฒนาสตรีของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- การส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สตรีได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม
- การส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาสุขภาพของสตรีให้แข็งแรงสมบูรณ์
- การส่งเสริมทักษะชีวิต พัฒนาทักษะชีวิตให้สตรีสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- การคุ้มครองสิทธิสตรี คุ้มครองสิทธิสตรีให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม

### สถานการณ์ครอบครัว

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ครอบครัวในจังหวัดจันทบุรีในหลายด้าน ได้แก่ รายได้ลดลง การว่างงาน เด็กและเยาวชนขาดเรียน ครอบครัวต้องแยกกันอยู่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ครอบครัวมีภาระดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้โครงสร้างครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป เช่น ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว นอกจากนี้ประเด็นปัญหาดังกล่าวยังพบว่าในปัจจุบัน พบว่า มีครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด ครอบครัวที่มีความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นโรคทางจิตเวช ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกในครอบครัวทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

จังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะในด้าน ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ป่วยทางจิตเวช มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในระดับจังหวัด ได้แก่ ปกครองจังหวัด ตำรวจภูธร สาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. ในการเข้าไปดูแลครอบครัวรวมทั้งผู้ป่วยจิตเวช ในการช่วยเหลือและหาทางออกด้วยกัน ทั้งนี้ จากข้อมูล พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีครอบครัวทั้งหมด 186,780 ครอบครัว มีครอบครัวยากจน จำนวน 4,357 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 2.33 รองลงมาเป็นครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส จำนวน 1,785 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 0.96 และมีครอบครัวหย่าร้าง จำนวน 860 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 0.46

### สถานการณ์ผู้สูงอายุ

จากข้อมูลพบว่าจังหวัดจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีผู้สูงอายุเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่สูง และผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร

ประเด็นที่พบเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้สูงอายุของจังหวัดจันทบุรี มีดังนี้

- ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ส่งผลให้มีรายได้น้อยและโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง
- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพดี เช่น โรคเรื้อรัง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เส้นเลือดในสมองตีบแตก ตัน โรคความจำเสื่อม เป็นต้น
- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาวะพึ่งพิง ส่งผลให้ครอบครัวและสังคมต้องแบกรับภาระการดูแล

ข้อมูลผู้สูงอายุ จังหวัดจันทบุรี พบว่า มีผู้สูงอายุติดสังคม จำนวน 38,566 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 รองลงมาเป็นผู้สูงอายุที่ติดบ้าน จำนวน 639 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62 และผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (ติดเตียง) จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25

สถานการณ์เร่งด่วนอันดับ 1 ผู้สูงอายุติดสังคม อันดับ 2 ผู้สูงอายุติดบ้าน อันดับ 3 ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (ติดเตียง)

จังหวัดจันทบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น การจัดบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการสังคม และกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และคุณภาพชีวิต เป็นต้น

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

1. การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีและแข็งแรง
2. การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
3. การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ
4. การส่งเสริมให้ครอบครัวและสังคมตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ

#### สถานการณ์คนพิการ

มีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั้งหมด จำนวน 1,100 มีคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาคือคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คิดเป็นร้อยละ 15.4 และคนพิการทางสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 9.6 มีคนพิการเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในด้านการประกอบอาชีพ พบ ว่าคนพิการส่วนใหญ่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ รองลงมา ประกอบอาชีพทำการเกษตรสวนผลไม้ และอาชีพรับจ้าง ตามลำดับ สำหรับปัญหาและสาเหตุของความพิการ 3 สาเหตุ หลักๆ ได้แก่

1. ไม่ทราบสาเหตุ
2. ความเจ็บป่วย/ โรคอื่น
3. อุบัติเหตุ

ประเด็นที่พบเกี่ยวกับสถานการณ์คนพิการของจังหวัดจันทบุรี มีดังนี้

- จำนวนคนพิการมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิต
- คนพิการส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ส่งผลให้มีโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ ดีกว่าคนพิการที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท
- คนพิการส่วนใหญ่พิการทางการเคลื่อนไหว ส่งผลให้มีอุปสรรคในการเดินทางและการดำเนินชีวิตประจำวัน
- คนพิการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่สูง ส่งผลให้มีรายได้น้อยและโอกาสในการประกอบอาชีพลดลง
- คนพิการส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ส่งผลให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
- คนพิการมีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง ไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิต

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- การส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงบริการต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียม
- การส่งเสริมให้คนพิการมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง
- การส่งเสริมให้คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม  
การปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยแก่คนพิการด้อยโอกาส
- การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการและสังคมโดยรวม

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับสถานการณ์คนพิการของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

- การขาดงานวิจัยและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคนพิการ ส่งผลให้ไม่สามารถกำหนดนโยบายและมาตรการที่ตรงกับความต้องการของคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ทักษะคิดทางสังคมที่มีต่อคนพิการที่ยังไม่เป็นบวก ส่งผลให้คนพิการถูกเลือกปฏิบัติและถูกจำกัดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ
- ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของคนพิการ ส่งผลให้คนพิการที่อยู่ในครอบครัวยากจนมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหามากกว่าคนพิการที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี

### สถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

กลุ่มผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดจันทบุรีมีความหลากหลาย โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- ความยากจน เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ซึ่งส่งผลต่อปัญหาด้านการศึกษา สุขภาพ และสวัสดิภาพ เช่น เด็กยากจนมีโอกาสน้อยที่จะขาดเรียน ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และมีโอกาสน้อยที่จะตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เป็นต้น
- ความพิการ เป็นปัญหาที่ส่งผลให้ผู้พิการมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา ส่งผลให้มีอุปสรรคในการใช้ชีวิตและประกอบอาชีพ
- ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาด้านสุขภาพ การเงิน และสังคม ส่งผลให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ
- กลุ่มเปราะบางอื่นๆ เช่น เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน ผู้ติดยาเสพติด ผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น การจัดสวัสดิการสังคม การพัฒนาอาชีพ และการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ
- ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่
- การจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายและมาตรการที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม



- การสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมเกี่ยวกับสิทธิและศักดิ์ศรีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับการยอมรับและได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม

## ❖ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับจังหวัด

**1. สถานการณ์การค้ามนุษย์ปี 2566** จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาและมีพื้นที่ชายฝั่งติดทะเล เป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ในด้านภาคการเกษตรและภาคประมง มีแรงงานจากต่างชาติเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก จึงเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ การแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน การค้าประเวณี และการบังคับใช้แรงงาน จังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญในขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุม ทุกมิติตามยุทธศาสตร์ 5Ps ได้แก่ 1) ด้านนโยบาย (Policy) 2) ด้านการดำเนินคดี และการบังคับใช้กฎหมาย (Prosecution) 3) ด้านการคุ้มครอง (Protection) 4) ด้านการป้องกัน (Prevention) และ 5) ด้านความร่วมมือ (Partnership) มีการใช้มาตรการเชิงรุกในการสืบสวน ปราบปราม จับกุม และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดีค้ามนุษย์ โดยหน่วยงานต่างๆมีการบังคับใช้กฎหมายค้ามนุษย์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ทำให้จำนวนสถิติคดีค้ามนุษย์ในปี 2565 มีจำนวน 2 คดี และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 มีผลกระทบต่อจังหวัดจันทบุรี ในเรื่องแรงงานต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาทำงาน ในจังหวัด เนื่องจากมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวโดยเด็ดขาด ทำให้จังหวัดมีความเข้มงวดในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 รวมถึงการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้จังหวัดจันทบุรีมีแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่

1. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ให้กับประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. การเข้มงวดกวดขันกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
3. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
4. การช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจังหวัดจันทบุรียืนยันเจตนารมณ์และความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานในจังหวัด เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและศักยภาพในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของจังหวัดอย่างยั่งยืนต่อไป

**2. การให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300** จังหวัดจันทบุรี ได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 โดยมีวัตถุประสงค์ขับเคลื่อนการดำเนินงานและตอบสนองต่อสถานการณ์ของประชาชนที่ติดต่อขอรับบริการผ่านโทรศัพท์สายด่วน 1300 อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ จากการให้บริการผ่านโทรศัพท์สายด่วน 1300 จังหวัดจันทบุรี พบการขอความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นในทุกๆเดือน โดยเฉพาะปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในครอบครัวยากจน ปัญหาการมีรายได้และการมีงานทำของกลุ่มวัยแรงงาน ปัญหาหนี้สิน ปัญหาผู้สูงอายุ และปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ตามลำดับ ศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300 จังหวัดจันทบุรี เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือประชาชน

ผู้ประสบปัญหาสังคมต่างๆ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือประชาชน และแก้ไขปัญหาสังคมให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านที่ควรปรับปรุง ได้แก่

- การเข้าถึงบริการ ควรปรับปรุงระบบการเข้าถึงบริการให้สะดวกและง่ายยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มช่องทางการติดต่อขอรับบริการ เช่น ช่องทางออนไลน์ ช่องทางโซเชียลมีเดีย เป็นต้น
- การบริการ ควรปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคมต่างๆ มากขึ้น ฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่มีทักษะในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ประชาชนได้อย่างเหมาะสม
- การประสานงาน ควรปรับปรุงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที
- การติดตามผล ควรปรับปรุงการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

## สารบัญ

คำนำ .....	1
บทสรุปผู้บริหาร.....	2
สารบัญ .....	10
สารบัญตาราง .....	14
สารบัญภาพ .....	15
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	17
1.1 หลักการและเหตุผล .....	17
1.2 วัตถุประสงค์.....	18
1.3 วิธีการดำเนินงาน .....	18
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด.....	19
2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร.....	19
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต .....	19
2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ .....	19
2.1.3 พื้นที่การปกครอง.....	20
2.1.4 โครงสร้างประชากร .....	21
2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ.....	22
2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน.....	22
2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข .....	23
2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย.....	24
2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน .....	26
2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด .....	26
2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม .....	26
2.3.3 ภาวะการมีงานทำ.....	28

2.3.4 ผู้ประกันตน .....	31
2.4 ประเด็นด้านการศึกษา .....	32
2.4.1 สถานศึกษา.....	32
2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ .....	32
2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา .....	32
2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป .....	33
2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน.....	34
2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด .....	34
2.5.2 อุบัติเหตุบนท้องถนน .....	34
2.6 ด้านที่อยู่อาศัย .....	35
ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด.....	36
3.1 ด้านเด็กและเยาวชน.....	36
3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน .....	36
3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น .....	37
3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง.....	37
3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว .....	39
3.1.2.3 ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน.....	41
3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน.....	43
3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว.....	43
3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว .....	43
3.2.2 สถานการณ์เชิงประเด็น .....	45
3.2.2.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง .....	45
3.2.2.2 ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว.....	45
3.2.2.3 ความเสมอภาคระหว่างเพศ .....	46
3.2.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว .....	47

3.3 ด้านคนพิการ.....	47
3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ .....	47
3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น .....	49
3.3.2.1 การศึกษาของคนพิการ .....	49
3.3.2.2 การทำงานของคนพิการ.....	50
3.3.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านคนพิการ.....	51
3.4 ด้านผู้สูงอายุ.....	52
3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ.....	52
3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น .....	53
3.4.2.1 ผู้สูงอายุกลุ่มเปราะบาง.....	53
3.4.2.2 ความรุนแรงในผู้สูงอายุ.....	54
3.4.2.3 การทำงานของผู้สูงอายุ.....	55
3.4.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ.....	55
3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง .....	56
3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	56
3.5.2 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	56
3.6 ภาคิเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม .....	57
ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues) ในระดับจังหวัด.....	58
4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่.....	58
4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน.....	58
4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน .....	59
4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues .....	62
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด.....	63
ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	66
6.1 บทสรุป .....	66

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	67
6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด.....	67
ภาคผนวก.....	68

## สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร .....	19
ตารางที่ 2	สาเหตุการตายจากโรคต่างๆ 5 อันดับแรก.....	24
ตารางที่ 3	สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด ปีการศึกษา 2566.....	32
ตารางที่ 4	เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2566 .....	32
ตารางที่ 5	ชุมชนผู้มีรายได้ต่ำ ปี 2565 .....	35
ตารางที่ 6	พฤติกรรมเด็กและเยาวชน และความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน .....	42
ตารางที่ 7	สภาเด็กและเยาวชน .....	43
ตารางที่ 8	ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว.....	46
ตารางที่ 9	สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี.....	47
ตารางที่ 10	คนพิการที่ได้รับการศึกษา .....	49
ตารางที่ 11	เครือข่ายด้านคนพิการ.....	51
ตารางที่ 12	สวัสดิการด้านคนพิการ.....	52
ตารางที่ 13	ความรุนแรงในผู้สูงอายุ .....	54
ตารางที่ 14	เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ .....	56
ตารางที่ 15	จำนวนผู้แสดงความสามารถ.....	56
ตารางที่ 16	เครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง .....	57
ตารางที่ 17	ภาคีเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม .....	57
ตารางที่ 18	กลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคอนแบบชี้เป้า TPMAP แยกรายมิติ.....	58
ตารางที่ 19	ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง.....	58
ตารางที่ 20	ผลการดำเนินงานรายมิติ .....	59

## สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	พื้นที่การปกครอง .....	20
ภาพที่ 2	จำนวนประชากร ปี 2565 .....	21
ภาพที่ 3	สัดส่วนประชากร ปี 2563 - 2565 .....	22
ภาพที่ 4	หน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน .....	23
ภาพที่ 5	บุคลากรทางการแพทย์ ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน.....	23
ภาพที่ 6	เตียงในสถานพยาบาล ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน .....	24
ภาพที่ 7	จำนวนผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า และอัตราการเพิ่มขึ้น.....	25
ภาพที่ 8	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ.....	25
ภาพที่ 9	ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยและสูงตีสมส่วน.....	26
ภาพที่ 10	ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita).....	26
ภาพที่ 11	จำนวนรายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน .....	27
ภาพที่ 12	สัดส่วนประเภทหนี้สิน.....	27
ภาพที่ 13	ดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้.....	28
ภาพที่ 14	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน.....	28
ภาพที่ 15	จำนวนกำลังแรงงาน.....	29
ภาพที่ 16	จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน.....	29
ภาพที่ 17	อัตราการว่างงาน.....	30
ภาพที่ 18	ร้อยละของแรงงานนอกระบบ .....	30
ภาพที่ 19	จำนวนคนต่างด้าวคงเหลือ .....	31
ภาพที่ 20	สัดส่วนผู้ประกันตนในมาตรา 33 และมาตรา 39 .....	31
ภาพที่ 21	จำนวนเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา .....	32
ภาพที่ 22	จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ .....	33
ภาพที่ 23	ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป.....	33
ภาพที่ 24	การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน .....	34
ภาพที่ 25	สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน .....	34
ภาพที่ 26	สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน .....	35
ภาพที่ 27	จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ.....	36
ภาพที่ 28	จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด .....	37



ภาพที่ 29 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก.....	37
ภาพที่ 30 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด.....	38
ภาพที่ 31 จำนวนครอบครัว และเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์.....	38
ภาพที่ 32 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ และอัตราการเพิ่มขึ้น .....	39
ภาพที่ 33 อัตราการคลอดมีชีพในเด็กและเยาวชน.....	40
ภาพที่ 34 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี.....	40
ภาพที่ 35 จำนวนแม่วัยใสและแม่วัยใสเสี่ยงเดียวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด.....	41
ภาพที่ 36 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ.....	42
ภาพที่ 37 จำนวนครอบครัวและเด็กที่เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน .....	43
ภาพที่ 38 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ.....	44
ภาพที่ 39 ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง .....	44
ภาพที่ 40 อัตราการว่างงานในสตรี.....	45
ภาพที่ 41 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย.....	46
ภาพที่ 42 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว.....	47
ภาพที่ 43 จำนวนและสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน.....	48
ภาพที่ 44 สัดส่วนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ .....	48
ภาพที่ 45 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม .....	49
ภาพที่ 46 การรับคนพิการเข้าทำงาน.....	50
ภาพที่ 47 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน .....	51
ภาพที่ 48 จำนวนผู้สูงอายุ .....	52
ภาพที่ 49 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร .....	53
ภาพที่ 50 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง.....	53
ภาพที่ 51 ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว .....	54
ภาพที่ 52 ผู้สูงอายุที่กั๊ยมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ.....	55
ภาพที่ 52 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี .....	55
ภาพที่ 54 จำนวนคนเร่ร่อน/ ไร้ที่อยู่.....	56
ภาพที่ 55 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน .....	57

## 1.1 หลักการและเหตุผล

หน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญ เกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการ หรือเป็น ภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิด การบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา 10 วรรค 1) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยัง เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูปงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Area-Based Budgeting: ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชน จนถึงแผน จังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้าง ความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการ การทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2548

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ในฐานะหน่วยงานที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกันสำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี

จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี 2566 ขึ้น เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ทันทต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อมกระบวนการงาน ข้อมูลที่บ่งชี้ ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะ ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

## 1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 3) เพื่อนำประเด็นในพื้นที่และประเด็นเร่งด่วน Hot Issues แจ้งเตือนไปยังกลไกในเขตพื้นที่ นำไปสู่การเฝ้าระวังภัยทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด

## 1.3 วิธีการดำเนินงาน

- 1) มีหนังสือชี้แจงแนวทางและกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับจังหวัด ประจำปี 2566
- 2) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด
- 3) นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 – 11 เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับประเทศ
- 4) ประชุมถอดบทเรียนการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี 2566
- 5) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางต่างๆ

## 1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม
- 2) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการในการคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่และหน่วยงานระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญ และกำหนดนโยบายแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

## 2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร

### 2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 - 13 องศาเหนือ และเส้นแวง ที่ 101 - 102 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 6,338 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,961,250 ไร่ คิดเป็น 16.6% ของ พื้นที่ภาคตะวันออก และเท่ากับ 1.8% ของพื้นที่ประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 235 กิโลเมตร โดยมี อาณาเขตติดต่อกับจังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ	จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสระแก้ว
ทิศใต้	อ่าวไทย
ทิศตะวันออก	จังหวัดตราด และประเทศกัมพูชา
ทิศตะวันตก	จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ทั้งหมด 6,338 ตร.กม. มีจำนวนประชากรทั้งหมด 536,144 คน และมีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 83 ตร.กม./ คน

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร

จังหวัด	พื้นที่	จำนวนประชากร	ความหนาแน่นของประชากร (ตร.กม./ คน)
จันทบุรี	6,338	536,144	83

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565

### 2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

(1) **ป่าไม้ ภูเขา และเนินสูง** อยู่ทางด้านเหนือและตะวันออกของจังหวัด ได้แก่ อำเภอแก่งหางแมว อำเภอท่าใหม่ อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน และตอนบนของอำเภอขลุง มีจุดสูงสุดของจังหวัดอยู่ที่ยอดเขาสอยดาวใต้ ซึ่งเป็นยอดเขาที่มีความสูงที่สุดในภาคตะวันออก โดยมีความสูง 1,675 เมตร และมีเขตกว้างขวาง เขตอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คิดเป็นร้อยละ 29.42

(2) **ที่ราบลุ่มภูเขา** ตอนกลางของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรีอำเภอเขาชีมณภู ตอนบนของอำเภอท่าใหม่ อำเภอขลุง และตอนบนของอำเภอแหลมสิงห์ คิดเป็นร้อยละ 75.04

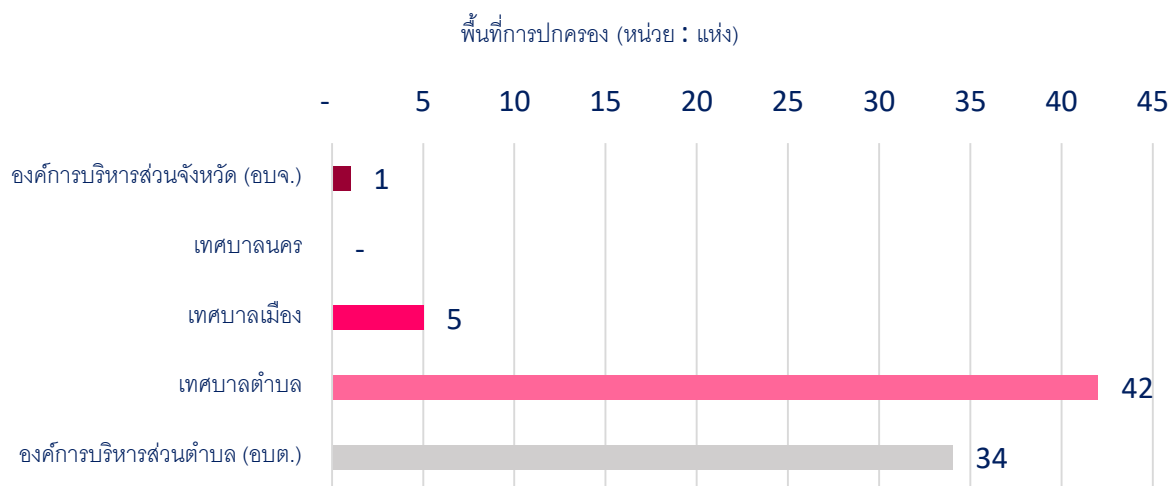
(3) **ที่ราบฝั่งทะเล** ได้แก่ พื้นที่อำเภอนายายอาม ตอนล่างของอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุง มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสลับด้วยเนินเขา และบริเวณป่าชายเลน คิดเป็นร้อยละ 5.54

## ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดจันทบุรีมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon Climate) เนื่องจากได้รับอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.4 องศาเซลเซียส ประกอบด้วย 3 ฤดูกาล ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้ามาปกคลุมประเทศไทย แต่เนื่องจากจังหวัดจันทบุรีอยู่ในละติจูดที่ต่ำ และมีพื้นที่ติดบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมทะเลทำให้อากาศไม่หนาวเย็นมากนัก ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม เมื่อเปลี่ยนเข้าสู่ฤดูร้อนอากาศจะร้อนขึ้นแต่ได้รับกระแสลมจากทะเล ทำให้อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากนัก ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นระยะที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุ่มชื้น และมีฝนตกชุกทั่วไปจังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีฝนมากของประเทศไทย เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูง บริเวณที่อยู่ด้านหน้าของทิวเขาจะเกิดลักษณะฝนภูเขาตกอยู่เสมอ ลักษณะดังกล่าวอาจทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากรุนแรง เข้าท่วมพื้นที่ใกล้เสียงและบริเวณตัวเมืองได้ ประกอบอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อย่างเต็มที่ ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไปบริเวณอำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุง ซึ่งเป็นบริเวณชายฝั่งทะเลด้านรับลม สำหรับพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้าสู่บริเวณจังหวัดจันทบุรีส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันมีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ ด้านตะวันตก โดยเคลื่อนผ่านประเทศเวียดนาม ลาว และกัมพูชา เข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้มีลมแรง ฝนตกหนัก และทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมขังได้ในบางพื้นที่

### 2.1.3 พื้นที่การปกครอง

จังหวัดจันทบุรี มีหน่วยการปกครองในรูปแบบกระจายอำนาจทั้งสิ้น 82 แห่ง แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 1 แห่ง เทศบาลเมือง 5 แห่ง เทศบาลตำบล 42 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 34 แห่ง ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยมีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดจันทบุรี โดยมีหน้าที่หลักในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงประสานและร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ปัจจุบัน มีนายธนภณ กิจกาญจน์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีคนปัจจุบัน สำหรับหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับเทศบาลนั้น เริ่มขึ้นครั้งแรกในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี โดยมีการจัดตั้งสุขาภิบาลจันทบุรีขึ้น ในปี พ.ศ. 2451 ซึ่งต่อมาได้มีการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองจันทบุรีในปี พ.ศ. 2478

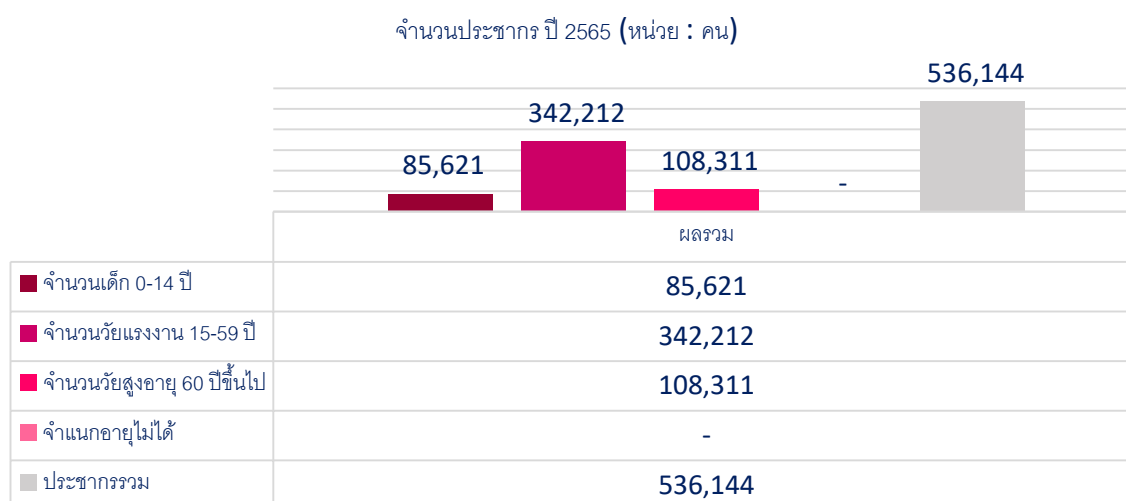


ภาพที่ 1 พื้นที่การปกครอง  
ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

## 2.1.4 โครงสร้างประชากร

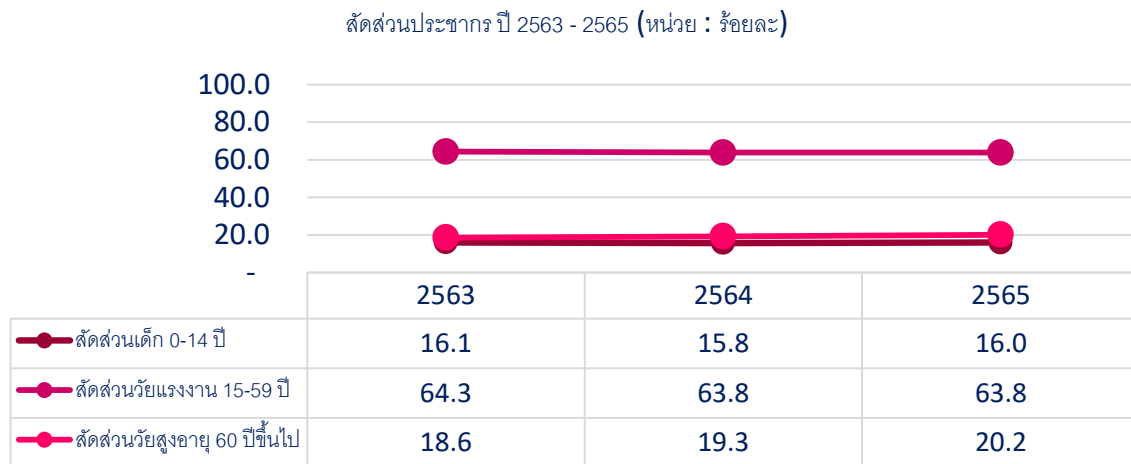
จังหวัดจันทบุรี มีประชากร ทั้งหมด 536,144 คน แบ่งเป็นชาย 261,874 คน (48.88%) หญิง 274,270 คน (51.12%) โดยช่วงอายุ 15 - 59 ปี ซึ่งเป็นวัยแรงงานส่วนใหญ่มีประชากรมากที่สุด จำนวน 342,212 คน คิดเป็นร้อยละ 63.83 รองลงมา ได้แก่ ประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 108,311 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 และช่วงอายุ 0 - 14 ปี จำนวน 85,621 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังมีประชากรที่ไม่ได้แยกช่วงอายุและเพศ แยกตามประเภทได้ดังนี้ ประชากรที่มีใช้สัญชาติไทย จำนวน 4,120 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 2,126 คน และเพศหญิง จำนวน 1,994 คน



ภาพที่ 2 จำนวนประชากร ปี 2565  
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนประชากรในปี พ.ศ. 2563 มีสัดส่วนวัยแรงงาน 15 - 59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาคือสัดส่วนวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 18.6 และสัดส่วนเด็ก 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.1 ในปี พ.ศ.2564 มีสัดส่วนวัยแรงงาน 15 - 59 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมาคือสัดส่วนวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.3 และสัดส่วนเด็ก 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 และในปี พ.ศ. 2565 มีสัดส่วนวัยแรงงาน 15 - 59 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมา คือสัดส่วนวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.2 และสัดส่วนเด็ก 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.0



ภาพที่ 3 สัดส่วนประชากร ปี 2563 - 2565

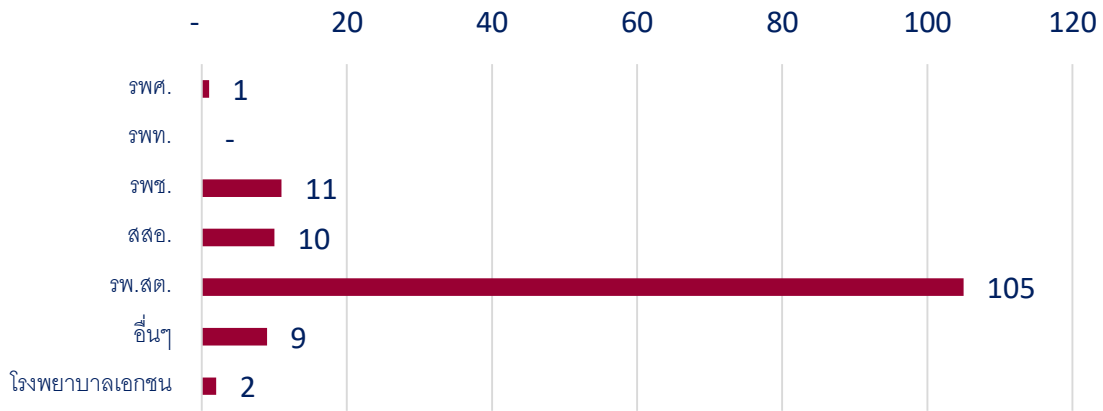
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

## 2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ

### 2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน

จังหวัดจันทบุรี มีโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลพระปกเกล้า (ระดับ A) มีโรงพยาบาลชุมชน 11 แห่ง (อำเภอท่าใหม่ มี 3 รพ. คือ รพ.ท่าใหม่ รพ.สองพี่น้อง และ รพ.เขาสุกิม) สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 105 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชนประกอบด้วย โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง

หน่วยบริการสาธารณสุข (หน่วย : แห่ง)



ภาพที่ 4 หน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน

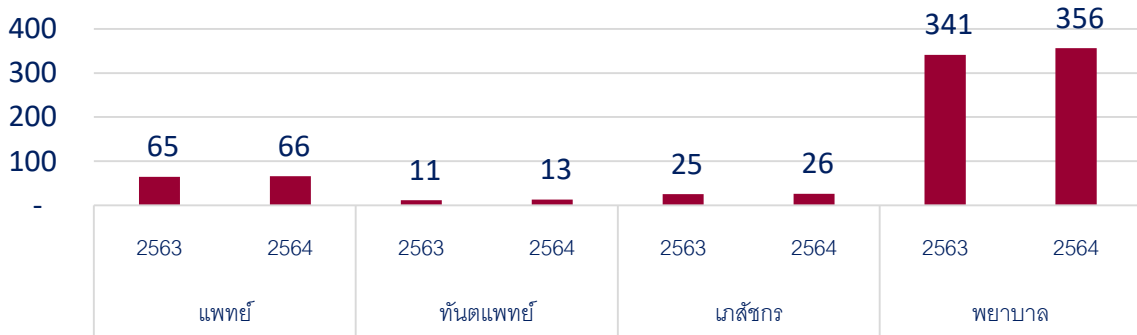
ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

## 2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข

### (1) บุคลากรทางการแพทย์

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 ดังนี้ แพทย์ 65 คน ทันตแพทย์ 11 คน เภสัชกร 25 คน และพยาบาล 341 คน และในปี พ.ศ. 2564 จังหวัดจันทบุรีมีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน ดังนี้ แพทย์ 66 คน ทันตแพทย์ 13 คน เภสัชกร 26 คน และพยาบาล 356 คน

สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ (หน่วย : คน)



ภาพที่ ๕ บุคลากรทางการแพทย์ ต่อจำนวนประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

### (2) เตียงในสถานพยาบาล

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 276 เตียง และในปี พ.ศ. 2564 มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากร 100,000 จำนวน 267 เตียง



สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล (หน่วย : เตียง)



ภาพที่ ๖ เตียงในสถานพยาบาล ต่อจำนวนประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน  
ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

## 2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย

### (1) สาเหตุการตายจากโรคต่างๆ 5 อันดับแรก

จังหวัดจันทบุรี มีกลุ่มผู้ป่วยโรคต่างๆ ซึ่งมีสาเหตุการตาย 5 ลำดับแรก คือ โรควัยชรา จำนวน 205 คน ลำดับที่ 2 โรคหัวใจล้มเหลว จำนวน 92 คน ลำดับที่ 3 สาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ระบุรายละเอียด จำนวน 57 คน ลำดับที่ 4 หัวใจหยุดเต้น ไม่ระบุรายละเอียด จำนวน 41 คน และลำดับที่ 5 โรคอัมพาตฉับพลัน ไม่ระบุว่าจะเกิดจากเลือดออกหรือเนื้อสมองตายเพราะขาดเลือด จำนวน 40 คน

ตารางที่ 2 สาเหตุการตายจากโรคต่างๆ 5 อันดับแรก

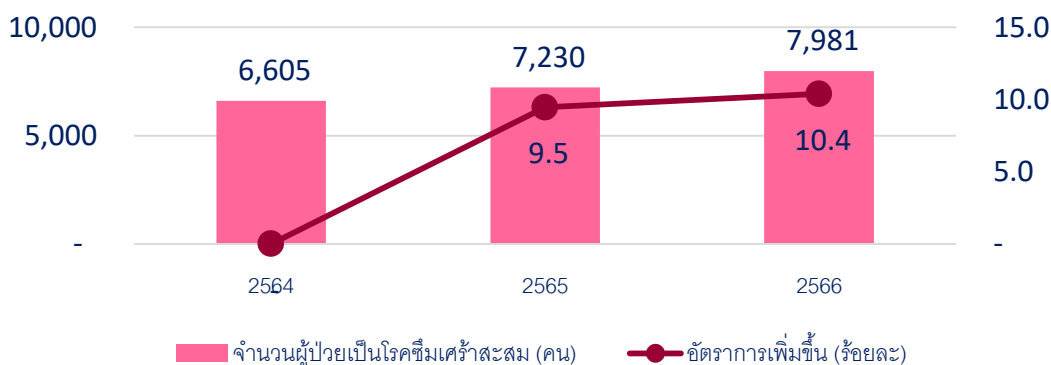
อันดับ	สาเหตุการตายจากโรค	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	วัยชรา	205
อันดับที่ 2	หัวใจล้มเหลว	92
อันดับที่ 3	สาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ระบุรายละเอียด	57
อันดับที่ 4	หัวใจหยุดเต้น ไม่ระบุรายละเอียด	41
อันดับที่ 5	โรคอัมพาตฉับพลัน ไม่ระบุว่าจะเกิดจากเลือดออกหรือเนื้อสมองตายเพราะขาดเลือด	40

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

### (2) การป่วยเป็นโรคซึมเศร้าของประชากร

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าของประชากรในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 6,605 คน ปี พ.ศ. 2565 มีอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าของประชากร จำนวน 7,230 คน มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.5 จากปี พ.ศ. 2564 และในปี พ.ศ. 2566 มีอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าของประชากร 7,981 คน มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.4 จากปี พ.ศ. 2564

การป่วยเป็นโรคซึมเศร้าของประชากร



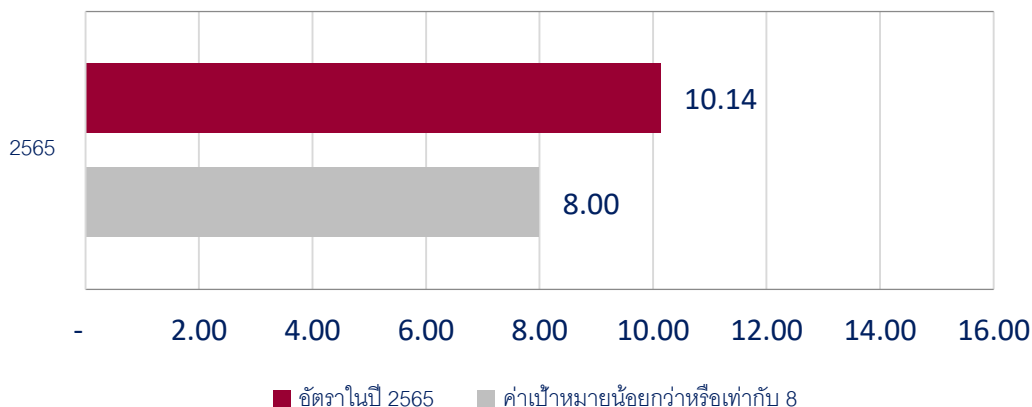
ภาพที่ 7 จำนวนผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า และอัตราการเพิ่มขึ้น

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

(3) การฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จของประชากร ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 10.14 ซึ่งมีค่าเป้าหมายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ (หน่วย : ร้อยละ)

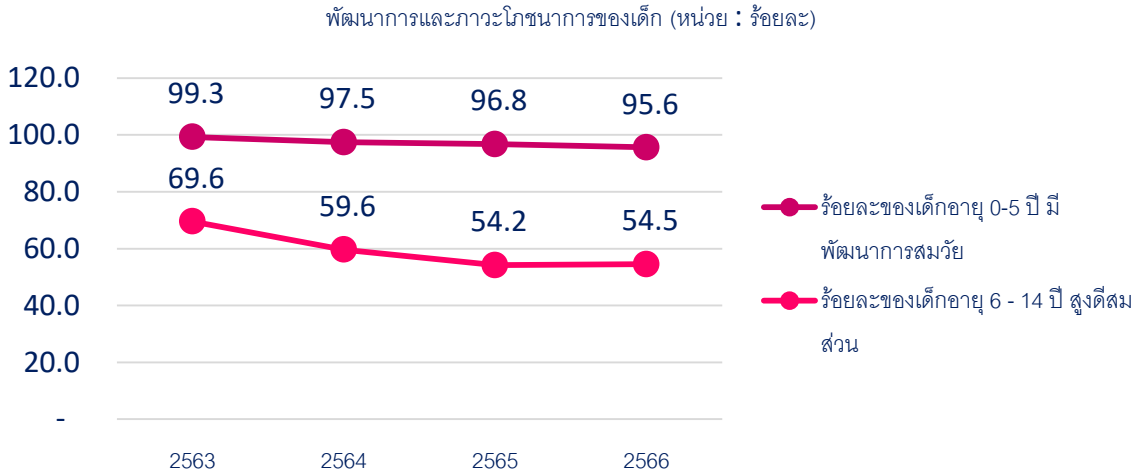


ภาพที่ 8 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

(4) พัฒนาการและภาวะโภชนาการของเด็ก

จังหวัดจันทบุรี มีพัฒนาการและภาวะโภชนาการของเด็ก โดยมีร้อยละของเด็กอายุ 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 99.3 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 95.6 ซึ่งมีอัตราการลดลงตามลำดับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2566 และร้อยละของเด็กอายุ 6 - 14 ปี สูงดีสมส่วนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 69.6 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 54.2



ภาพที่ 9 ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยและสูงดีสมส่วน

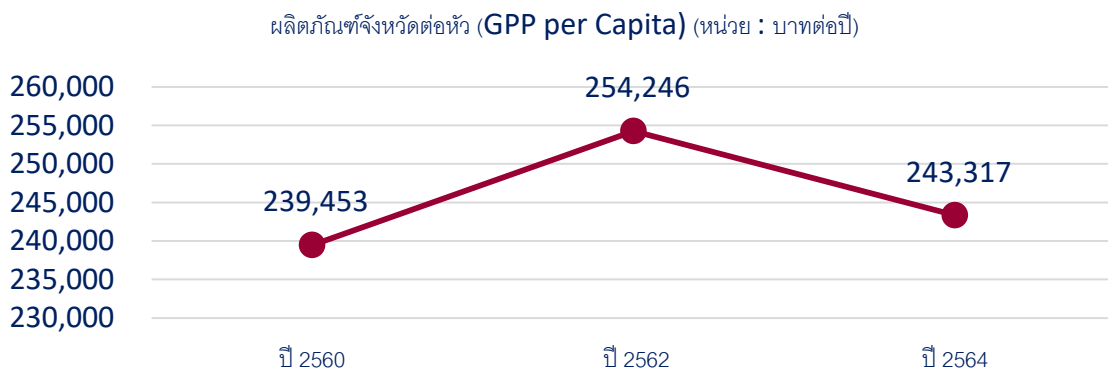
หมายเหตุ ข้อมูลเปรียบเทียบไตรมาสที่ 1 ของทุกปี

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

## 2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน

### 2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

จังหวัดจันทบุรี มีค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี พ.ศ. 2560 เป็นจำนวน 239,453 บาทต่อปี ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดจันทบุรี มีค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) มากที่สุดเป็นจำนวน 254,246 บาทต่อปี และในปี พ.ศ. 2564 จังหวัดจันทบุรี มีค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) เป็นจำนวน 243,317 บาทต่อปี



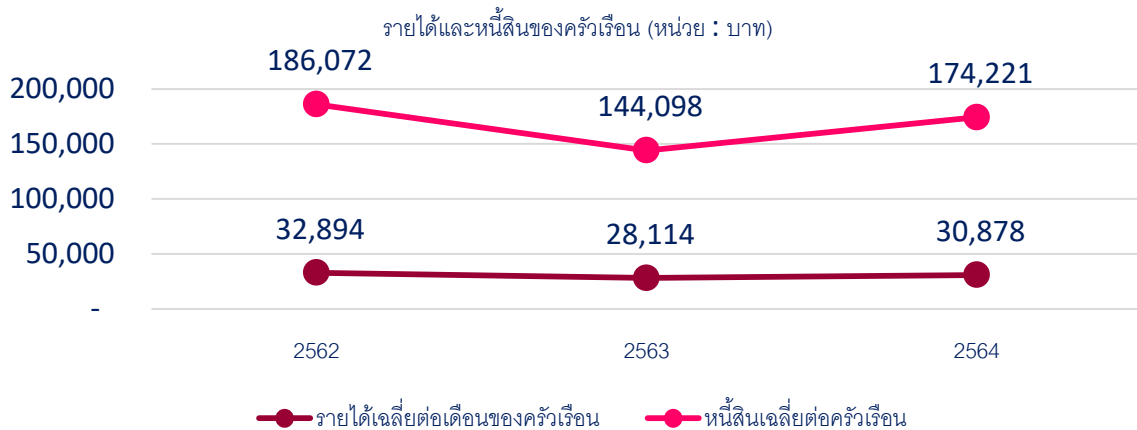
ภาพที่ 10 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

## 2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม

### (1) รายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

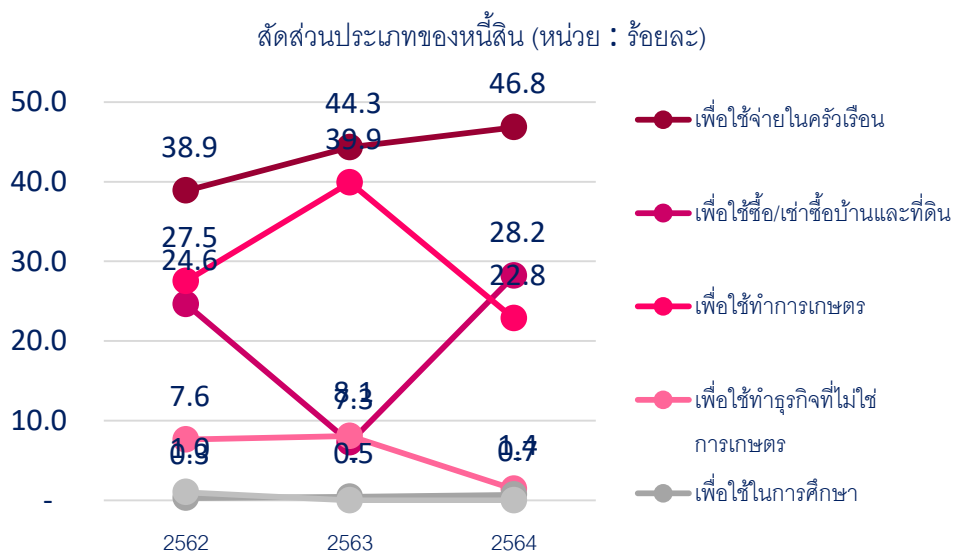
จังหวัดจันทบุรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2562 มากที่สุด คิดเป็น 32,894 บาท น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็น 28,114 บาท และมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็น 186,072 บาท น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็น 144,098 บาท



ภาพที่ 11 จำนวนรายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนประเภทหนี้สิน ในปี พ.ศ. 2562 เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.9 เพื่อใช้ในการศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.9 ในปี พ.ศ. 2563 เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.3 เพื่อใช้ในการศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5 และในปี พ.ศ. 2564 เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.8 เพื่อใช้ในการศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7

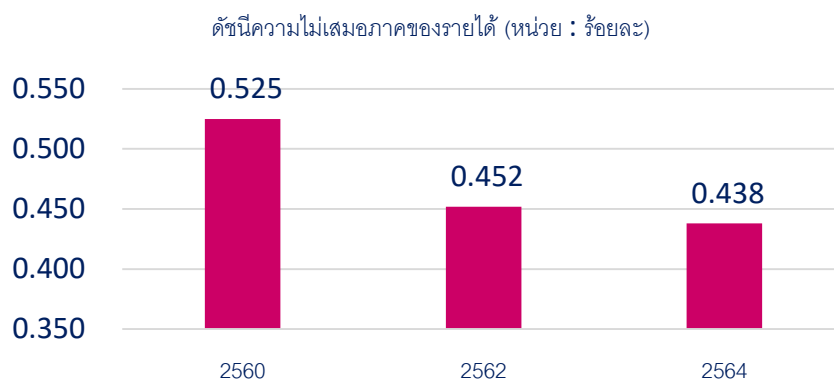


ภาพที่ 12 สัดส่วนประเภทหนี้สิน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

## (2) ดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้

จังหวัดจันทบุรี มีดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้ของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 0.525 ดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้ ในปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 0.452 และดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้ ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.438



ภาพที่ 13 ดัชนีความไม่เสมอภาคของรายได้

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

## (3) ครัวเรือนที่มีการออมเงิน

จังหวัดจันทบุรี มีร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงินของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 82.1 และ ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 96.5



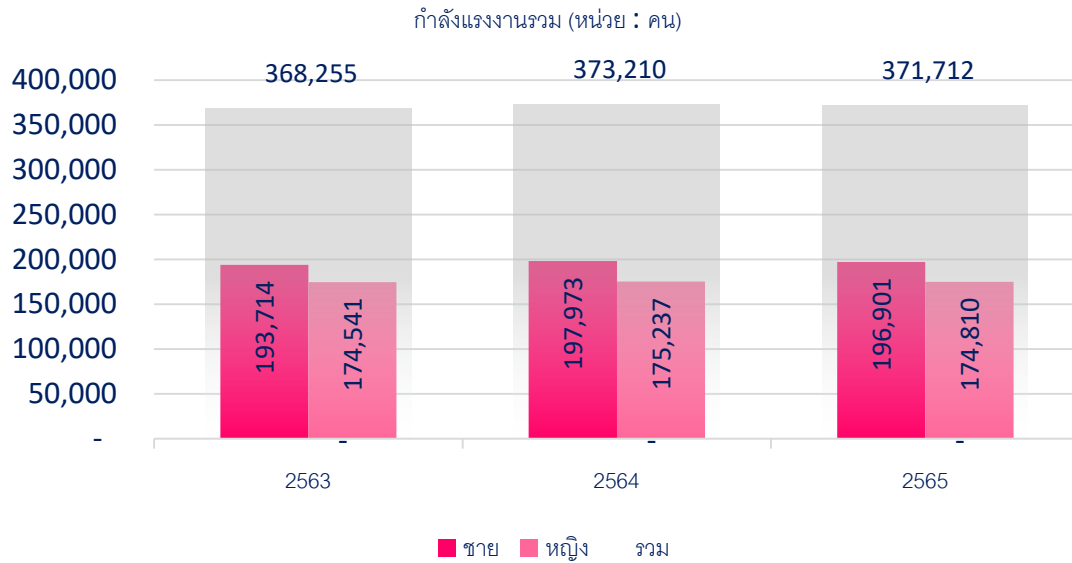
ภาพที่ 14 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน

ที่มา : การสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน

## 2.3.3 ภาวะการมีงานทำ

### (1) กำลังแรงงาน

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนกำลังแรงงานของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 368,255 คน แบ่งเป็นชาย 193,714 คน หญิง 174,541 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนกำลังแรงงานของจังหวัด 373,210 คน แบ่งเป็นชาย 197,973 คน หญิง 175,237 คน และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนกำลังแรงงานของจังหวัด 371,712 คน แบ่งเป็นชาย 196,901 คน หญิง 174,810 คน

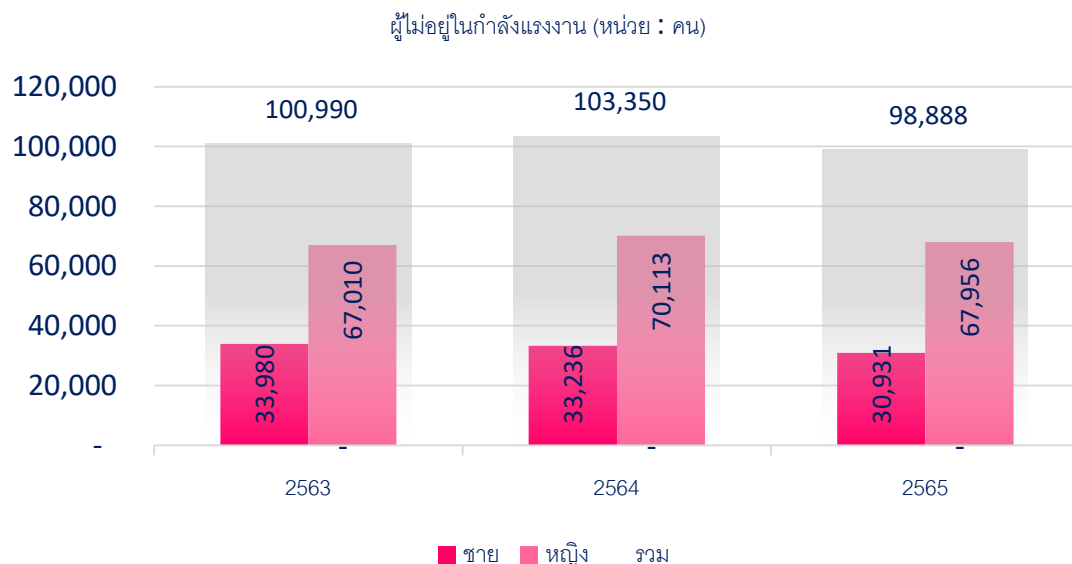


ภาพที่ 15 จำนวนกำลังแรงงาน

หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 100,990 คน แบ่งเป็นชาย 33,980 คน หญิง 67,010 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานของจังหวัด 103,350 คน แบ่งเป็นชาย 33,236 คน หญิง 70,113 คน และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานของจังหวัด 98,888 คน แบ่งเป็นชาย 30,931 คน หญิง 67,956 คน



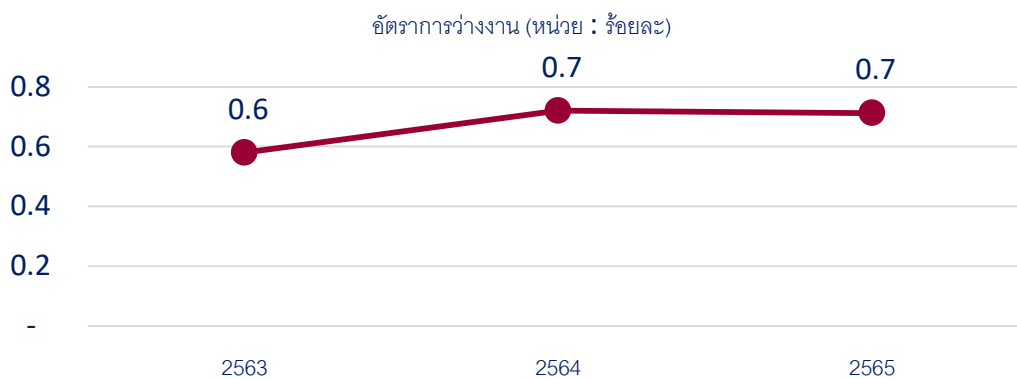
ภาพที่ 16 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

## (2) อัตราการว่างงาน

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการว่างงานของประชากร ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.6 ในปี พ.ศ. 2564 มีอัตราการว่างงานของประชากรมากกว่าปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.7 และในปี พ.ศ. 2565 มีอัตราการว่างงานของประชากร คิดเป็นร้อยละ 0.7 เท่ากับปี พ.ศ. 2564

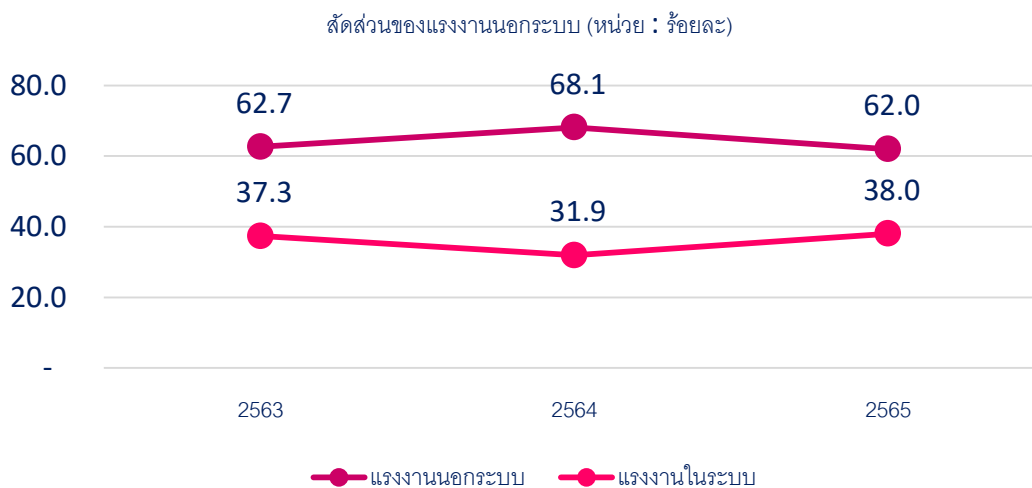


ภาพที่ 17 อัตราการว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

## (3) แรงงานนอกระบบ

จังหวัดจันทบุรี มีร้อยละของแรงงานนอกระบบ ในปี พ.ศ. 2563 แบ่งเป็นแรงงานนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 62.7 แรงงานในระบบ คิดเป็นร้อยละ 37.3 ในปี พ.ศ. 2564 แบ่งเป็นแรงงานนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 68.1 แรงงานในระบบ คิดเป็นร้อยละ 31.9 และในปี พ.ศ. 2565 แบ่งเป็นแรงงานนอกระบบ 62.0 และแรงงานในระบบ 38.0

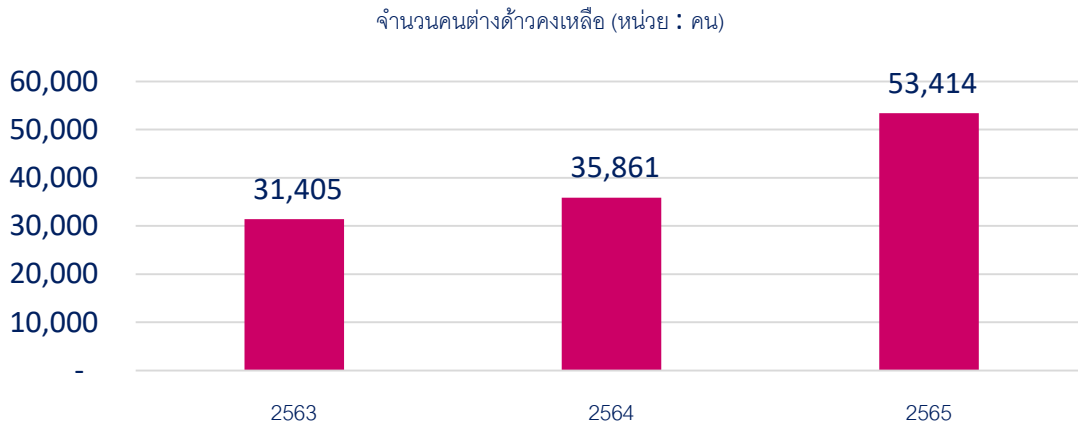


ภาพที่ 18 ร้อยละของแรงงานนอกระบบ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

#### (4) การทำงานของคนต่างด้าว

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนต่างด้าวคงเหลือในจังหวัดมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 53,414 คน รองลงมา ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 35,861 คน และน้อยที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 31,405 คน ซึ่งจำนวนคนต่างด้าวคงเหลือในปี พ.ศ. 2563 - 2565 มีจำนวนเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

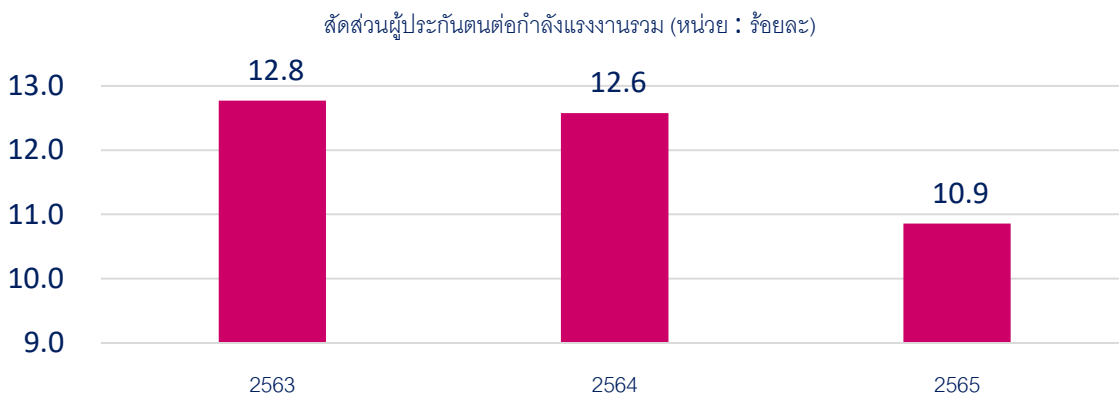


ภาพที่ 19 จำนวนคนต่างด้าวคงเหลือ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

#### 2.3.4 ผู้ประกันตน

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงานรวม ในปี พ.ศ. 2563 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.8 ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 12.6 และในปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 10.9 ซึ่งจำนวนสัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงานรวม ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 มีอัตราลดลง ตามลำดับ



ภาพที่ 20 สัดส่วนผู้ประกันตนในมาตรา 33 และมาตรา 39

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ



## 2.4 ประเด็นด้านการศึกษา

### 2.4.1 สถานศึกษา

จังหวัดจันทบุรี มีสถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด ปีการศึกษา 2566 มีทั้งหมด 386 แห่ง แบ่งออกเป็นการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบ ได้แก่ สพฐ. จำนวน 211 แห่ง เอกชน จำนวน 20 แห่ง อาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง อุดมศึกษา จำนวน 5 แห่ง ท้องถิ่น จำนวน 113 แห่ง และการศึกษานอกระบบ ได้แก่ กศน. จำนวน 10 แห่ง

ตารางที่ 3 สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด ปีการศึกษา 2566

รายการสถานศึกษา (หน่วย : แห่ง)							
ในระบบ						นอกระบบ	รวม
สพฐ.	เอกชน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	ท้องถิ่น	สำนักพุทธ	กศน.	รวม
211	20	7	5	113	-	10	386

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี กระทรวงศึกษาธิการ

### 2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ

จังหวัดจันทบุรี มีเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2566 ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 59,750 คน

ตารางที่ 4 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2566

เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาภาคบังคับ (หน่วย : คน)	จำนวน
ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3	59,750

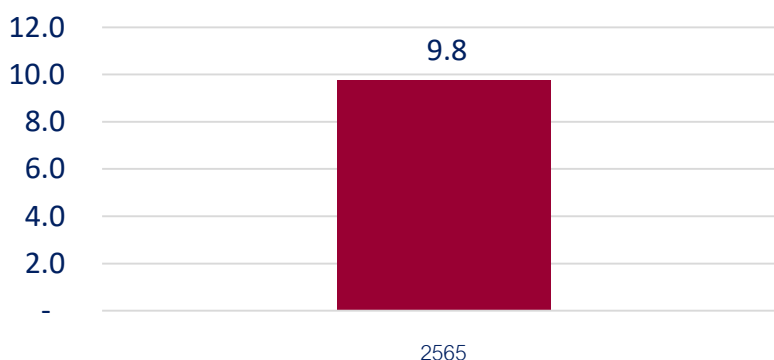
ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี กระทรวงศึกษาธิการ

### 2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา

#### (1) เด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา

จังหวัดจันทบุรี มีเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 9.8

เด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา (หน่วย : ร้อยละ)

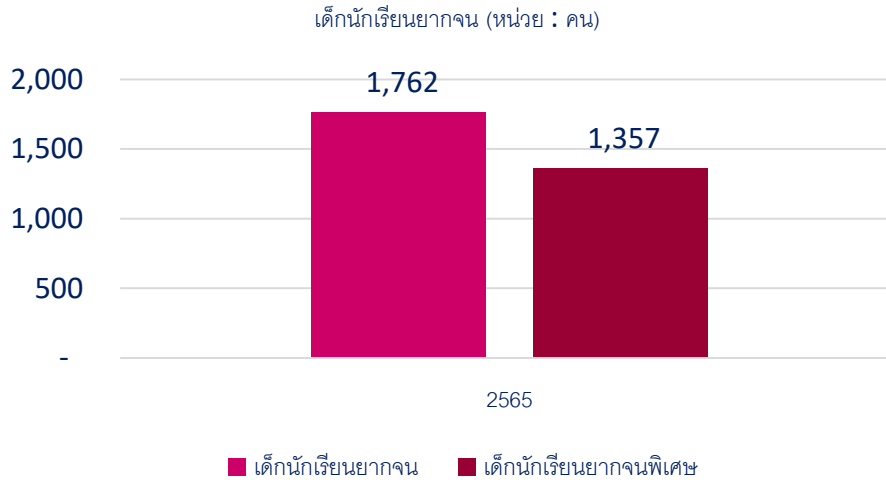


ภาพที่ 21 จำนวนเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (iSEE)

## (2) เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

จังหวัดจันทบุรี มีเด็กนักเรียนยากจน ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 1,762 คน และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 1,357 คน

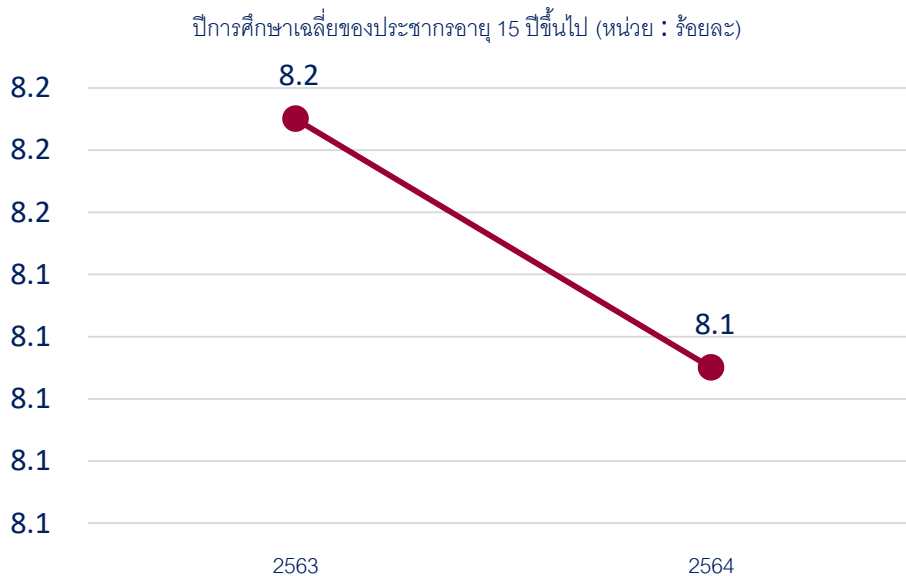


ภาพที่ 22 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (iSEE)

## 2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

จังหวัดจันทบุรี ในปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 8.2 และมีอัตราการลดลงในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 8.1



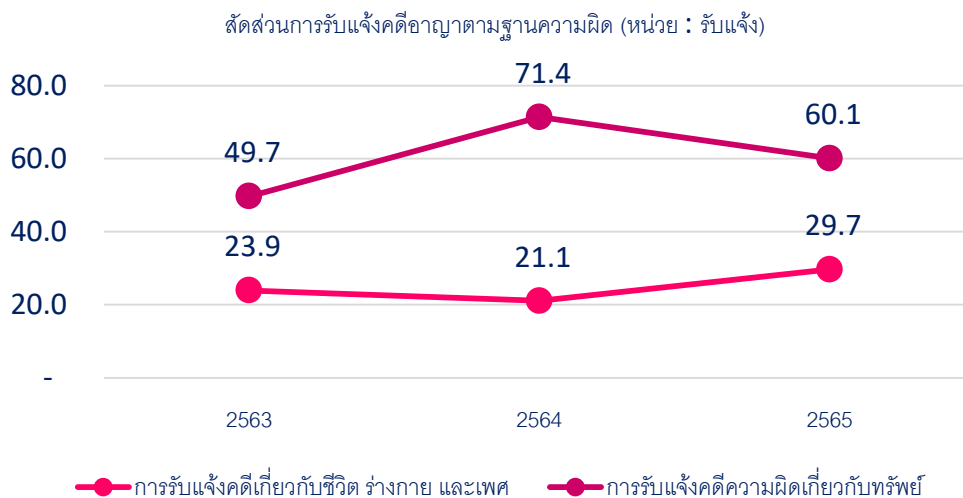
ภาพที่ 23 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

## 2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

### 2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

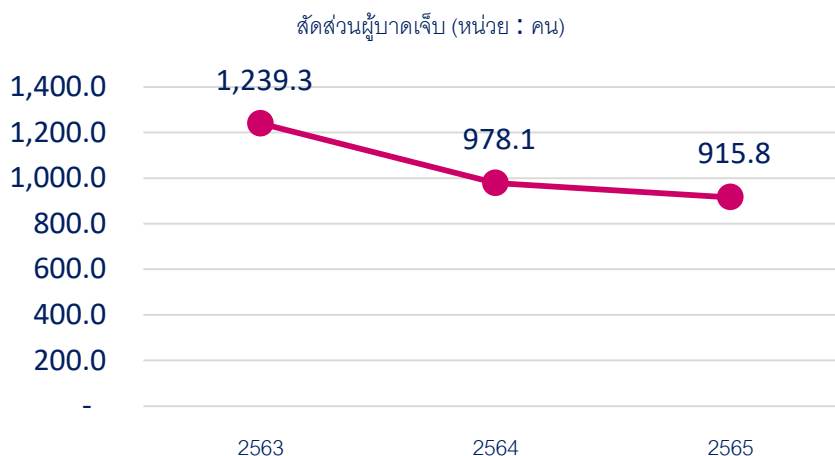
จังหวัดจันทบุรี มีการรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 49.7 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 49.7 และการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 29.7 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 21.1



ภาพที่ 24 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน  
ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

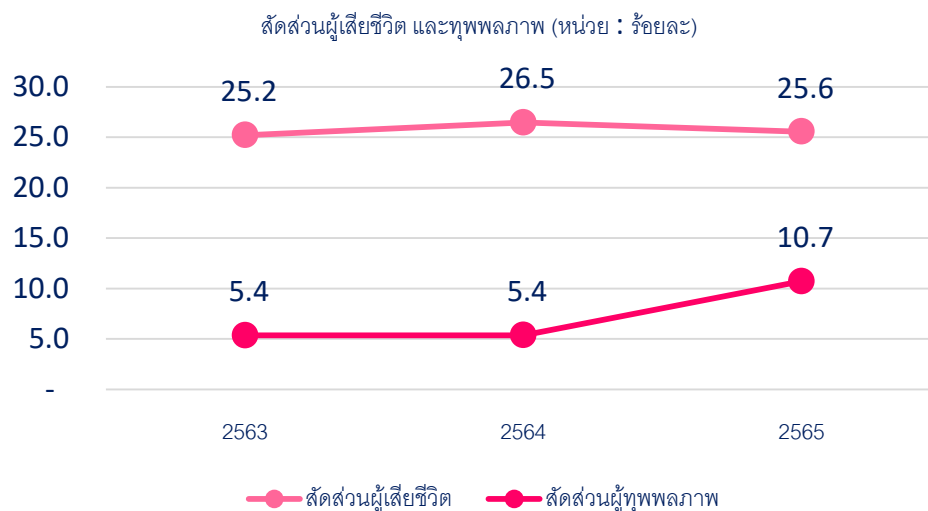
### 2.5.2 อุบัติเหตุบนท้องถนน

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 มากที่สุด มีจำนวน 1,239.3 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 978.1 คน และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 915.8 คน ซึ่งมีจำนวนลดลง ตามลำดับ



ภาพที่ 25 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน  
ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (Thai RSC)

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน โดยมีสัดส่วนผู้เสียชีวิตมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 26.5 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 25.2 และมีสัดส่วนผู้ทุพพลภาพมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 10.7 น้อยที่สุดเท่ากัน ในปี พ.ศ. 2563 และ 2564 คิดเป็นร้อยละ 5.4



ภาพที่ 26 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน  
ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (Thai RSC)

## 2.6 ด้านที่อยู่อาศัย

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 536,144 คน มีจำนวนบ้าน 255,760 และมีจำนวนครัวเรือน 252,725 ครัวเรือน

ตารางที่ 5 ชุมชนผู้มีรายได้น้อย ปี 2566

จำนวนชุมชน	ชุมชนแออัด		ชุมชนเมือง		ชุมชนชานเมือง		จำนวนบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร
	ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน			
-	-	-	-	-	-	-	255,760	252,725	536,144

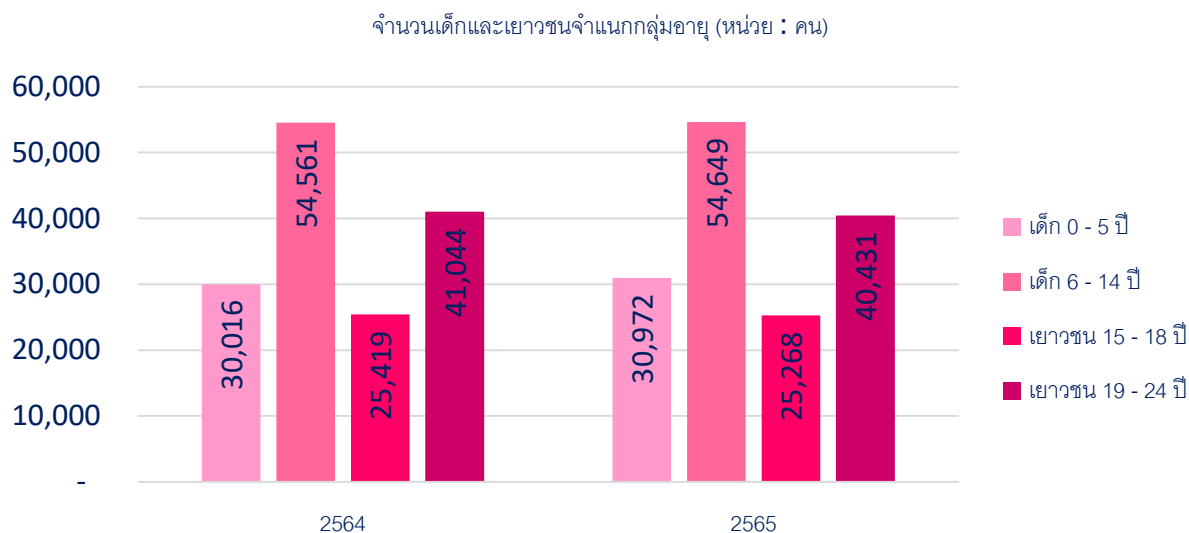
ที่มา : กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ

### 3.1 ด้านเด็กและเยาวชน

#### 3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน

##### (1) จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ ในปี พ.ศ. 2564 มากที่สุดคือ เด็กอายุระหว่าง 6 - 14 ปี มีจำนวน 54,561 คน น้อยที่สุดคือ เยาวชนอายุระหว่าง 15 - 18 ปี มีจำนวน 25,419 คน และในปี พ.ศ. 2565 มากที่สุดคือ เด็กอายุระหว่าง 6 - 14 ปี มีจำนวน 54,649 คน น้อยที่สุดคือ เยาวชนอายุระหว่าง 15 - 18 ปี มีจำนวน 25,268 คน

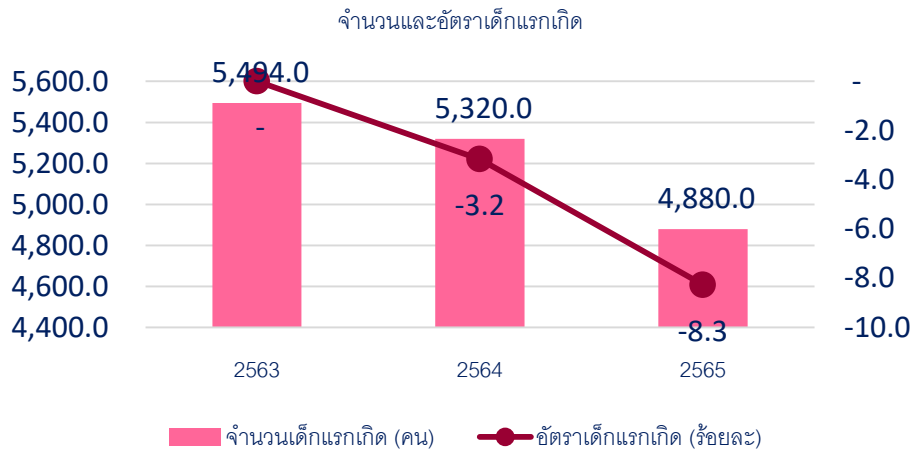


ภาพที่ 27 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

##### (2) จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 5,494 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีอัตราเด็กแรกเกิดลดลงจากปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 5,320 คน มีอัตราเด็กแรกเกิด คิดเป็นร้อยละ -3.2 และในปี พ.ศ. 2565 มีอัตราเด็กแรกเกิดลดลงจากปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 4,880 คน มีอัตราเด็กแรกเกิด คิดเป็นร้อยละ -8.3

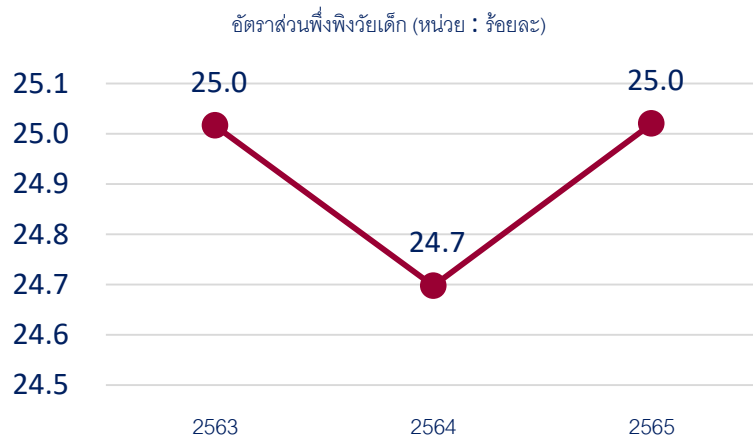


ภาพที่ 28 จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

### (3) อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 25.0 ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 24.7 และในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 25.0



ภาพที่ 29 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

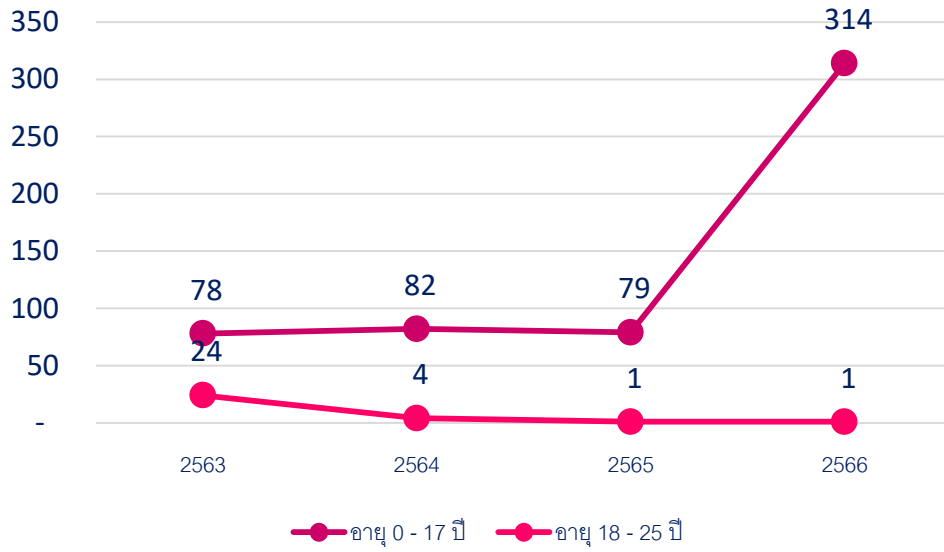
## 3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

### 3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

#### (1) เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัว ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 0 - 17 ปี มีจำนวนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 314 คน น้อยที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 78 คน และมีจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัว ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 25 ปี จำนวนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 24 คน น้อยที่สุดเท่ากันในปี พ.ศ. 2565 และ 2566 จำนวน 1 คน

จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด (หน่วย : คน)

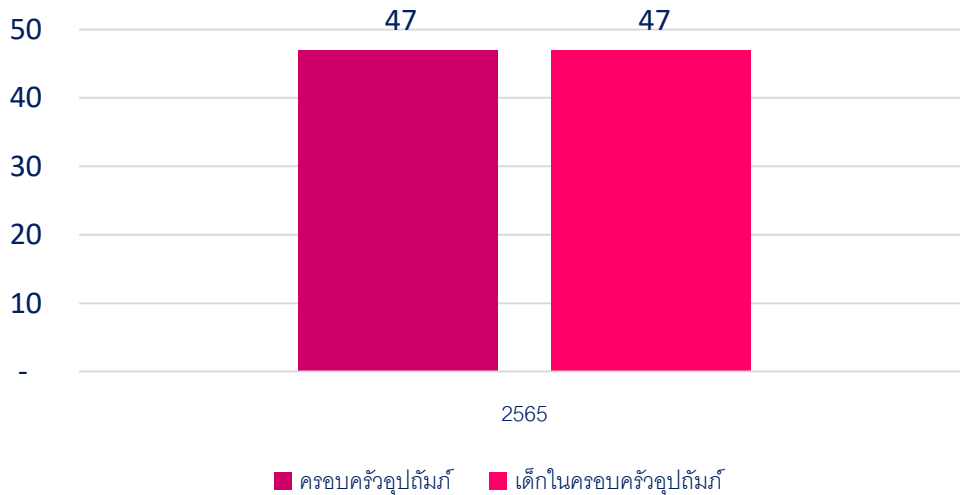


ภาพที่ 30 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด  
ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน

## (2) เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 47 คน และเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ มีจำนวน 47 คน เท่ากันทั้งสองปี

จำนวนครอบครัว และเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ (หน่วย : คน)



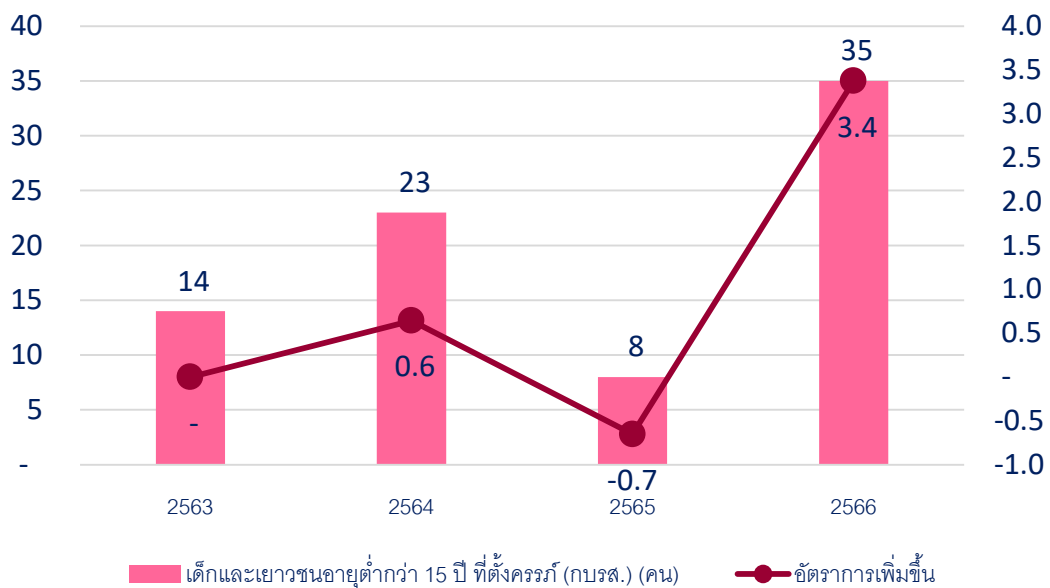
ภาพที่ 31 จำนวนครอบครัว และเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์  
ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน

### 3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว

#### (1) จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ (กบรส.)

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 14 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 23 คน และมีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.6 ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ มีจำนวน 23 คน ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 8 คน และมีอัตราลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ -0.7 และในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ มีจำนวน 35 คน และมีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 3.4

จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ และอัตราการเพิ่มขึ้น



ภาพที่ 32 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ และอัตราการเพิ่มขึ้น

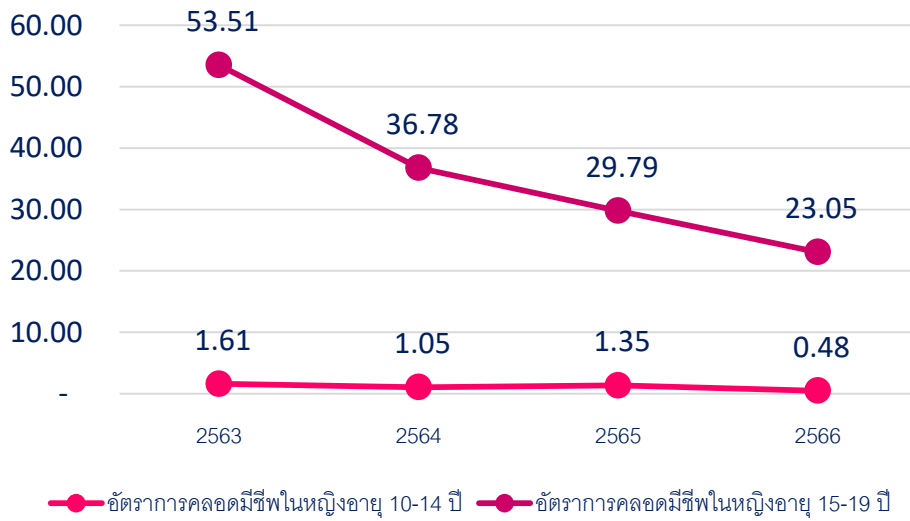
ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

#### (2) อัตราการคลอดมีชีพในเด็กและเยาวชน

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุระหว่าง 10 - 14 ปี มากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 1.61 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 0.48 และมีอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุระหว่าง 15 - 59 ปี มากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 53.51 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 23.05 ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 - 2566 มีอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุระหว่าง 15 - 59 ปี มีอัตราลดลง ตามลำดับ



อัตราการคลอดมีชีพในเด็กและเยาวชน



ภาพที่ 33 อัตราการคลอดมีชีพในเด็กและเยาวชน

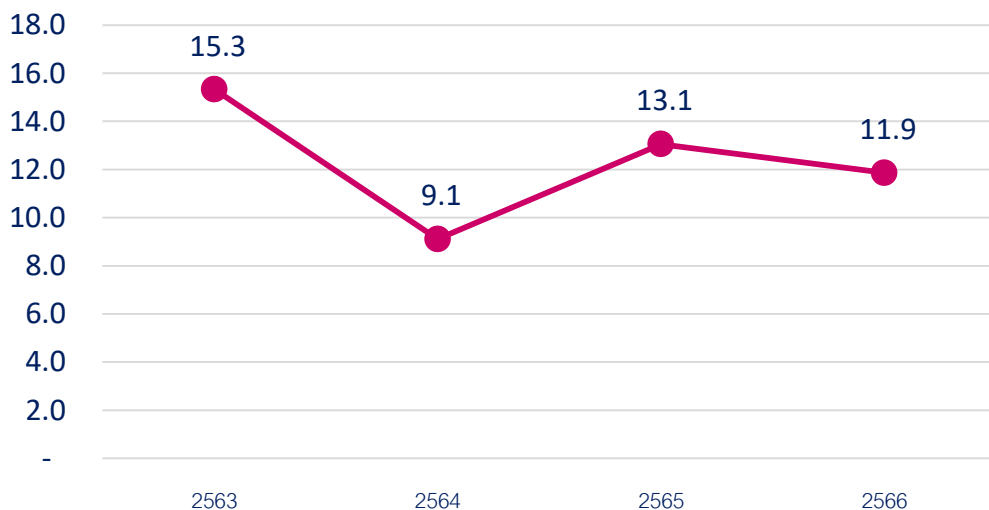
หมายเหตุ ข้อมูลเปรียบเทียบไตรมาสที่ 2 ของทุกปี

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

### (3) ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

จังหวัดจันทบุรี มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มากที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 15.3 ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 9.1 ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 13.1 และในปี พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 11.9

ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี (หน่วย : ร้อยละ)

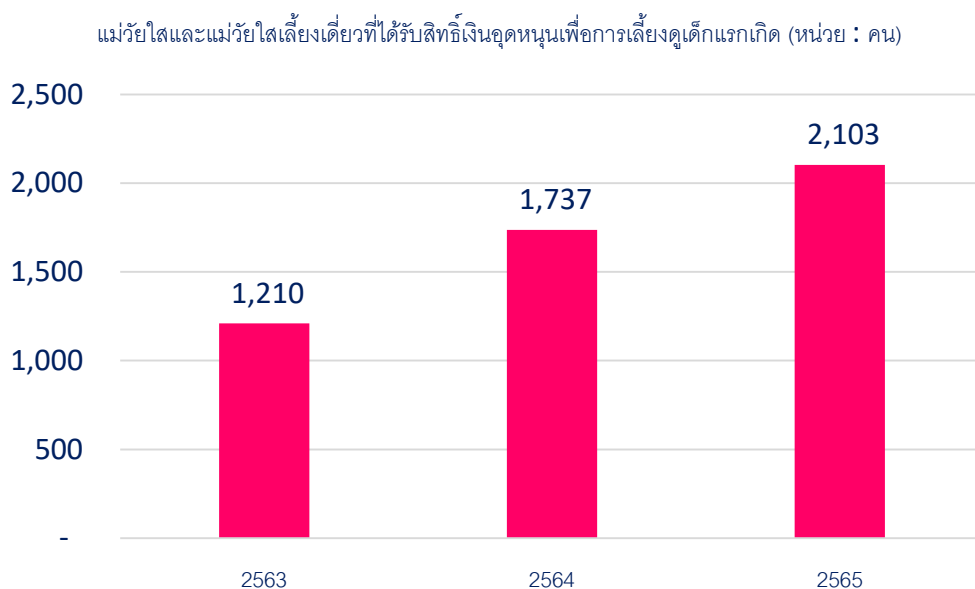


ภาพที่ 34 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

#### (4) แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนแม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 1,210 คน ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 1,737 คน และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนมากที่สุด 2,103 คน



ภาพที่ 35 จำนวนแม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

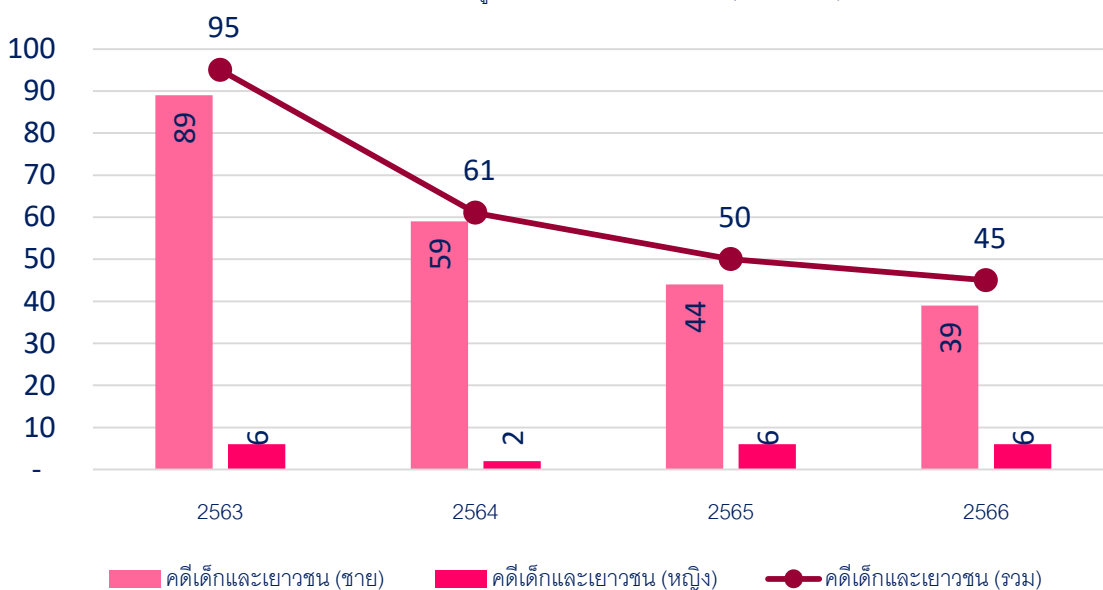
ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน

### 3.1.2.3 ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

#### (1) จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ โดยคดีเด็กและเยาวชนรวมมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 95 คดี น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 45 คดี ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 - 2566 คดีเด็กและเยาวชนรวมมีอัตราการลดลง ตามลำดับ คดีเด็กและเยาวชนชายมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 89 คดี น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 39 คดี ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 - 2566 มีจำนวนคดีเด็กและเยาวชนชายลดลง ตามลำดับ คดีเด็กและเยาวชนหญิงมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 2565 และ 2566 เท่ากันทั้ง 3 ปี จำนวน 6 คดี และน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 2 คดี

คดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ (หน่วย : คดี)



ภาพที่ 36 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

## (2) พฤติกรรมเด็กและเยาวชน และความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน

จังหวัดจันทบุรี มีและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ในปี พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2566 มีจำนวนมากที่สุด 4 คน ซึ่งเท่ากันทั้ง 2 ปี รองลงมาคือ เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ทางด้านร่างกาย ในปี พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 มีจำนวน 3 คน ซึ่งเท่ากันทั้ง 2 ปี

ตารางที่ 6 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน และความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน

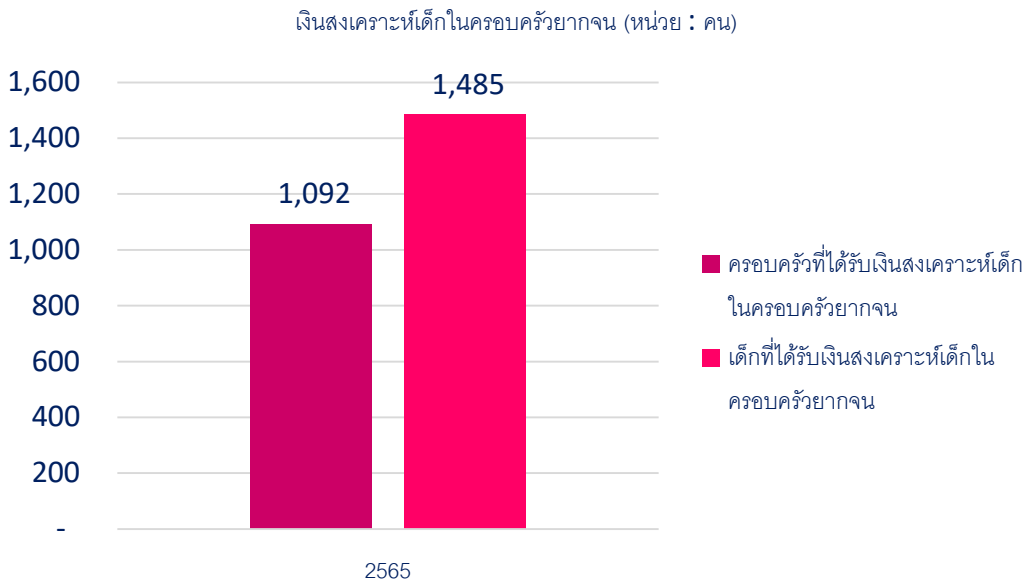
ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)	ปีฐานข้อมูล			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	4	0	1	4
เด็กถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว (รวม)	0	3	3	1
- ด้านร่างกาย	0	3	3	0
- ด้านจิตใจ	0	0	0	1
- ด้านเพศ	0	0	0	0
เด็กถูกกระทำความรุนแรงนอกครอบครัว (รวม)	-	-	-	-
- ด้านร่างกาย	-	-	-	-
- ด้านจิตใจ	-	-	-	-
- ด้านเพศ	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ทผจ.)

### 3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน

#### (1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนครอบครัวและเด็กที่เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจนของจังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2565 มีครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน จำนวน 1,092 คน และเด็กที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน จำนวน 1,485 คน



ภาพที่ 37 จำนวนครอบครัวและเด็กที่เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน

#### (2) สถานเด็กและเยาวชน

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนสถานเด็กและเยาวชน 1,113 คน และมีทั้งหมด 13 แห่ง

ตารางที่ 7 สถานเด็กและเยาวชน

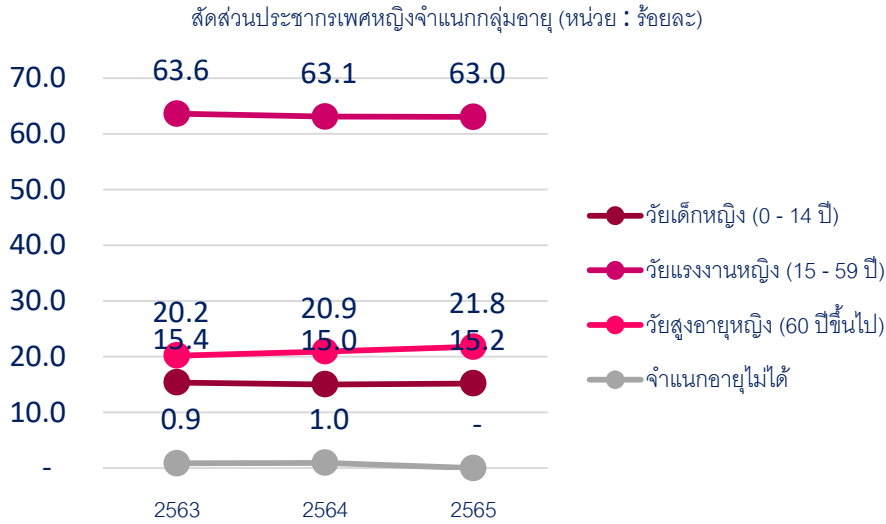
สถานเด็กและเยาวชน (หน่วย : แห่ง)	จำนวน
จำนวนสถานเด็กและเยาวชน	1,113 : 13

## 3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

### 3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

#### (1) สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนประชากรวัยเด็กหญิง ช่วงอายุ (0 – 14) ปีมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาคือ สัดส่วนประชากรวัยเด็กหญิง ช่วงอายุ (0 – 14) ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 63.1 และมีสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุหญิง (60 ปีขึ้นไป) น้อยที่สุด ไม่รวมสัดส่วนประชากรที่จำแนกอายุไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 15.0

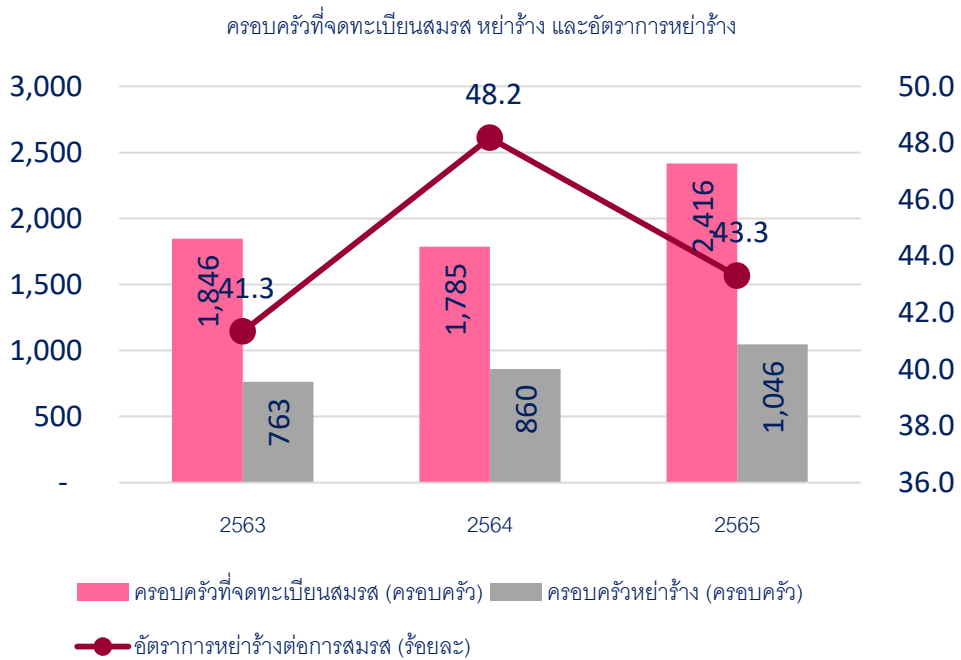


ภาพที่ 38 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

## (2) ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

จังหวัดจันทบุรี มีครอบครัวที่จดทะเบียนสมรสมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 2,416 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 1,785 และครอบครัวที่มีการหย่าร้างมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 1,046 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 763 และมีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 48.2



ภาพที่ 39 ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

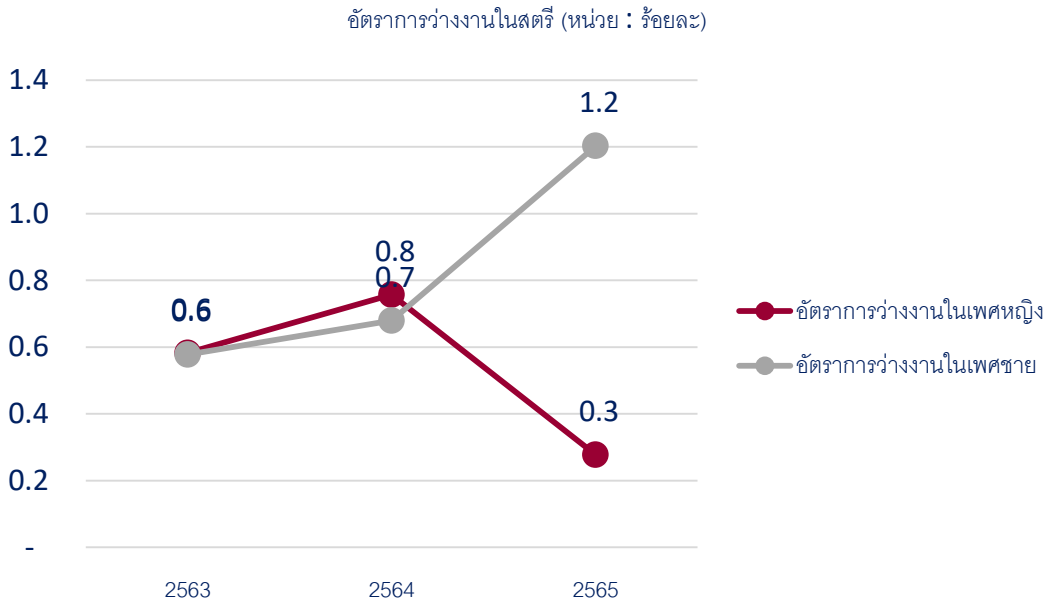
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

## 3.2.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

### 3.2.2.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง

#### (1) อัตราการว่างงานในสตรี

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการว่างงานในเพศหญิงมากที่สุดในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.8 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 0.3 และมีอัตราการว่างงานในเพศชายมากที่สุดในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 1.2 น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.6



ภาพที่ 40 อัตราการว่างงานในสตรี

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

### 3.2.2.2 ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว

จังหวัดจันทบุรี มีครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกันมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 94 ครอบครัว สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจมากที่สุดในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 16 คน และสตรีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุดในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 23 คน จังหวัดจันทบุรี มีครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกันน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 1 คน สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 1 คน และสตรีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 4 คน

ตารางที่ 8 ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว

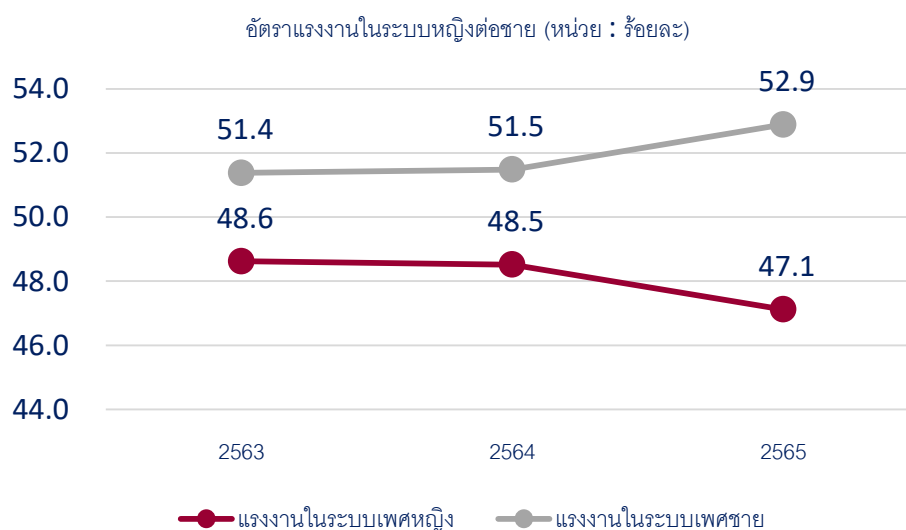
ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว (หน่วย : ครอบครัว/ คน)	ปีฐานข้อมูล			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรง ต่อกัน	1	79	80	94
สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจ (รวม)	1	6	16	4
- ด้านร่างกาย	1	6	8	2
- ด้านจิตใจ	0	0	8	2
สตรีที่ถูกล้วงละเมิดทางเพศ	0	17	23	4

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ทมจ.)

### 3.2.2.3 ความเสมอภาคระหว่างเพศ

#### (1) อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

จังหวัดจันทบุรี มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย ในปี พ.ศ. 2563 มีแรงงานในระบบเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.6 น้อยกว่าแรงงานในระบบเพศชาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.4 ในปี พ.ศ. 2564 มีแรงงานในระบบเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.5 น้อยกว่าแรงงานในระบบเพศชาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.5 และในปี พ.ศ. 2565 มีแรงงานในระบบเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.1 น้อยกว่าแรงงานในระบบเพศชาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 52.9



ภาพที่ 41 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

## (2) สัดส่วนของสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนของสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 131,666 คน

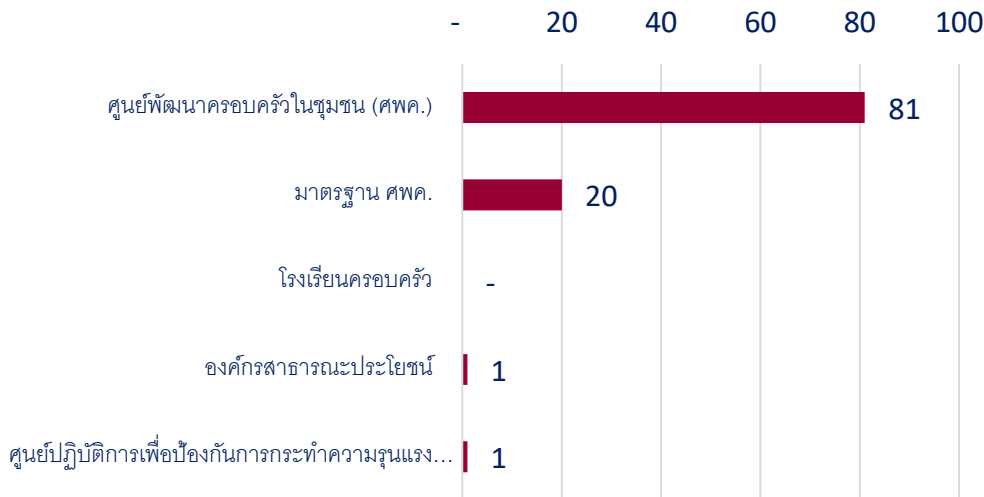
ตารางที่ 9 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (หน่วย : คน)	จำนวน
สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	131,666

### 3.2.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

จังหวัดจันทบุรี มีเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว แบ่งออกเป็น ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 81 แห่ง มาตรฐาน ศพค. จำนวน 20 แห่ง องค์กรสาธารณะประโยชน์ จำนวน 1 แห่ง และศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำคามรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.) จำนวน 1 แห่ง

เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว (หน่วย : แห่ง)



ภาพที่ 42 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

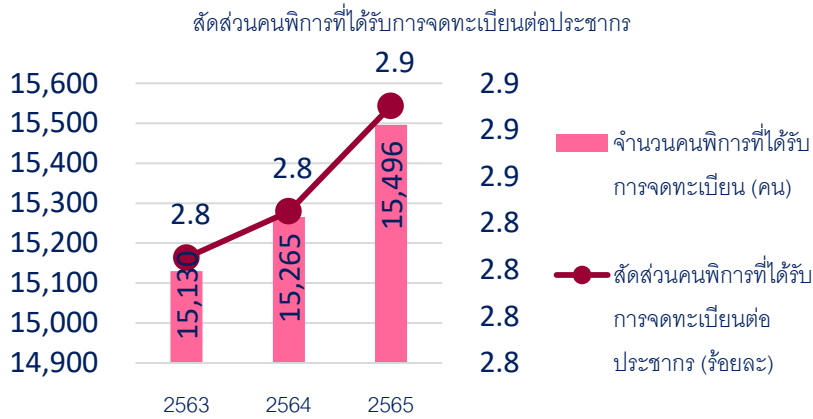
## 3.3 ด้านคนพิการ

### 3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ

#### (1) สัดส่วนคนพิการต่อประชากร

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนต่อประชากรของจังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน จำนวน 15,130 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน จำนวน 15,265 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน จำนวน 15,496 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ซึ่งในแต่ละปี มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนต่อประชากรของจังหวัดมีอัตราเพิ่มขึ้นตามลำดับ

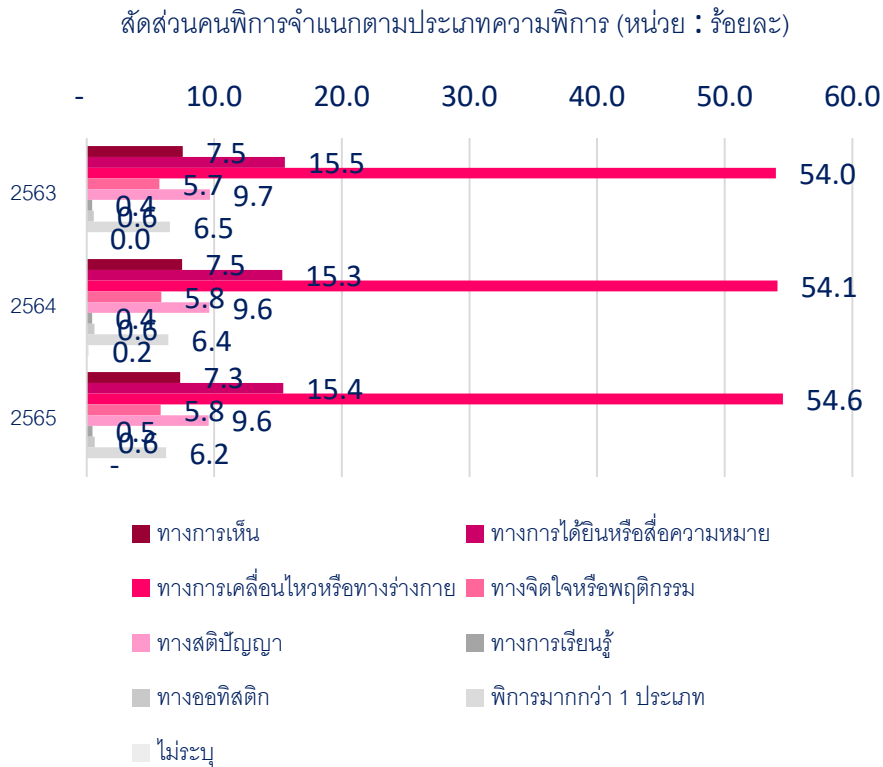




ภาพที่ 43 จำนวนและสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน  
ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

## (2) จำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ อัตราส่วนมากที่สุดคือประเภทความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย และน้อยที่สุดคือประเภทความพิการทางการเรียนรู้ เช่นเดียวกันทั้ง 3 ปี ในปี พ.ศ. 2563 อัตราส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.0 อัตราส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4 ในปี พ.ศ. 2564 อัตราส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.1 อัตราส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4 และในปี พ.ศ. 2565 อัตราส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.6 อัตราส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5



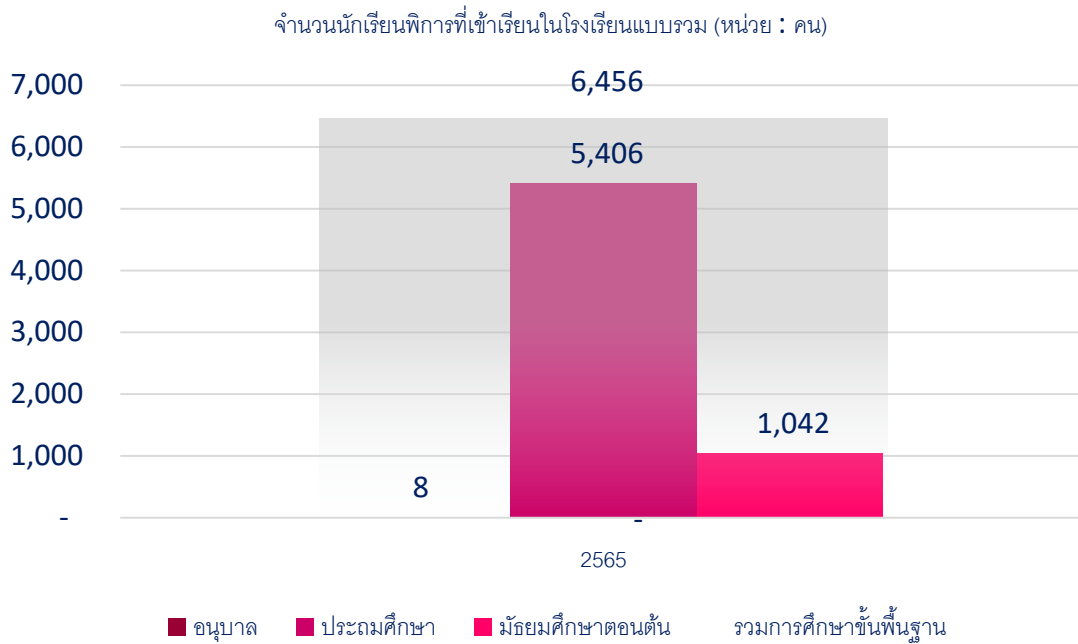
ภาพที่ 44 สัดส่วนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ  
ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

### 3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

#### 3.3.2.1 การศึกษาของคนพิการ

##### (1) จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม ในปี พ.ศ. 2565 รวมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6,456 คน แบ่งเป็นระดับชั้นอนุบาล จำนวน 8 คน ชั้นประถมศึกษา จำนวน 5,406 และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,042 คน



ภาพที่ 45 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม  
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

##### (2) ร้อยละของคนพิการที่ได้รับการศึกษา

จังหวัดจันทบุรี มีคนพิการที่ได้รับการศึกษามากที่สุด ในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 385 คน รองลงมา ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 311 คน และน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 277 คน

ตารางที่ 10 คนพิการที่ได้รับการศึกษา

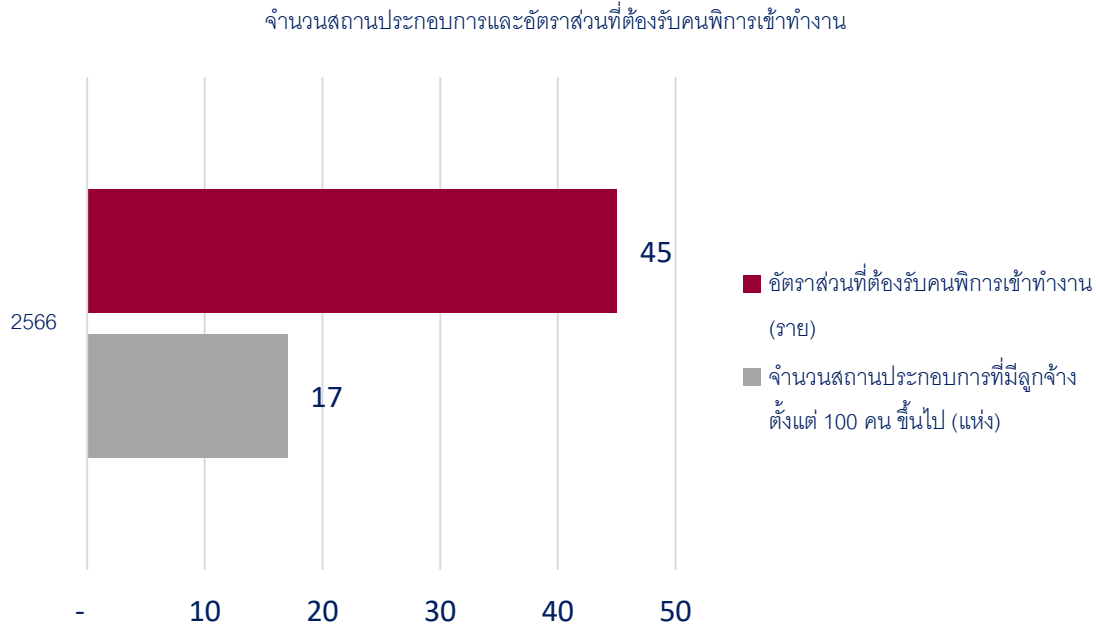
คนพิการที่ได้รับการศึกษา	ปีฐานข้อมูล			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
จำนวนเป้าหมาย	311	277	307	385
จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษา	311	277	307	385
ร้อยละ	100	100	100	100

ที่มา : ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดจันทบุรี

### 3.3.2.2 การทำงานของคนพิการ

#### (1) จำนวนสถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนสถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน มีอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงานทั้งหมด 45 ราย และมีจำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จำนวน 17 แห่ง



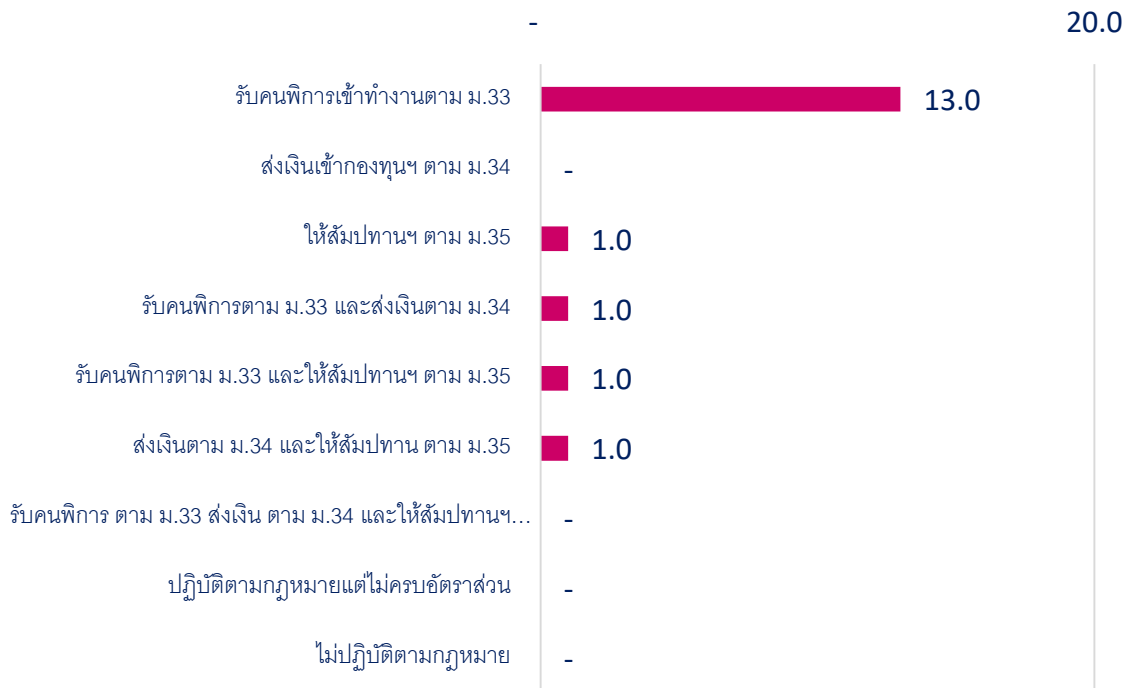
ภาพที่ 46 การรับคนพิการเข้าทำงาน

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

#### (2) สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน แบ่งเป็น การรับคนพิการเข้าทำงาน ตาม ม.33 คิดเป็นร้อยละ 13.0 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ให้สัมปทานฯตาม ม.35 คิดเป็นร้อยละ 1.0 รับคนพิการตาม ม.33 และส่งเงินตาม ม.34 คิดเป็นร้อยละ 1.0 รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานฯตาม ม.35 คิดเป็นร้อยละ 1.0 และ ส่งเงินตาม ม.34 และให้สัมปทานฯตาม ม.35 คิดเป็นร้อยละ 1.0

สัดส่วนการรับคนเข้าทำงาน (หน่วย : ร้อยละ)



ภาพที่ 47 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

### 3.3.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านคนพิการ

จังหวัดจันทบุรี มีเครือข่ายด้านคนพิการ ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการ จำนวน 4 แห่ง และองค์กรด้านคนพิการ จำนวน 13 แห่ง

ตารางที่ 11 เครือข่ายด้านคนพิการ

เครือข่ายด้านคนพิการ (หน่วย : แห่ง)	จำนวน
ศูนย์บริการคนพิการ	4
องค์กรด้านคนพิการ	13

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ทมจ.)

จังหวัดจันทบุรี มีสวัสดิการด้านคนพิการ ในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ จำนวนการให้บริการ อุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ จำนวน 15 คน จำนวนคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 12,917 คน ซึ่งมีอัตราลดลงจากปี พ.ศ. 2563 - 2565 และมีการกักเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน 50 คน

ตารางที่ 12 สวัสดิการด้านคนพิการ

สวัสดิการด้านคนพิการ (หน่วย : คน)	ปีฐานข้อมูล			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
จำนวนการให้บริการอุปการะสำหรับช่วยคนพิการ	23	8	-	15
จำนวนคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	13,893	13,190	13,113	12,917
การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	214	185	48	50

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ทมจ.)

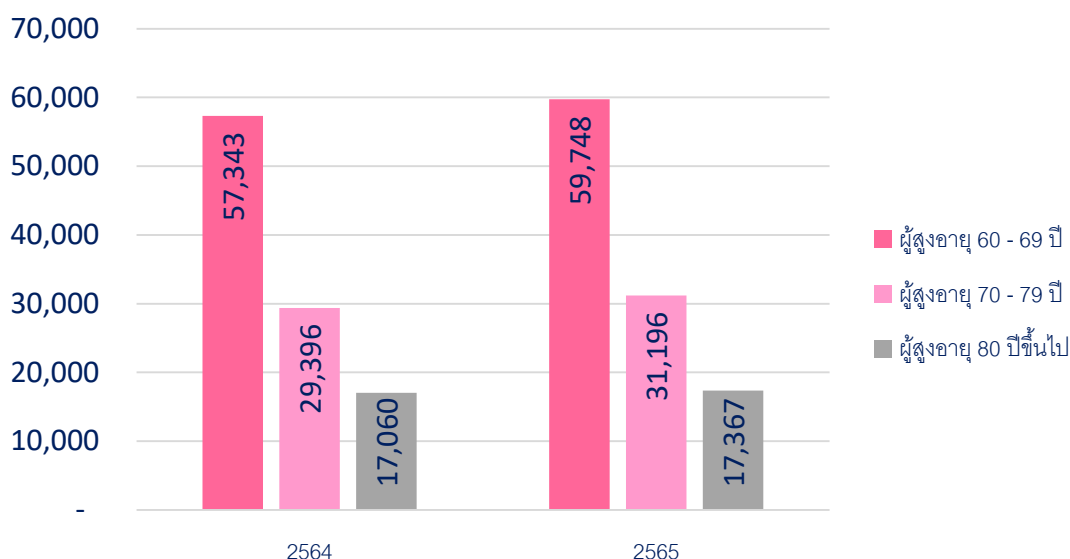
### 3.4 ด้านผู้สูงอายุ

#### 3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ

##### (1) จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ ในปี พ.ศ. 2564 - 2565 มีจำนวนผู้สูงอายุ ระหว่าง 60 - 69 ปี มากที่สุดเช่นกันทั้ง 2 ปี โดยปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 57,343 คน ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 59,748 คน และในปี พ.ศ. 2564 - 2565 มีจำนวนผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป น้อยที่สุดเช่นกัน ทั้ง 2 ปี ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 17,060 คน ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 17,367 คน

จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (หน่วย : คน)

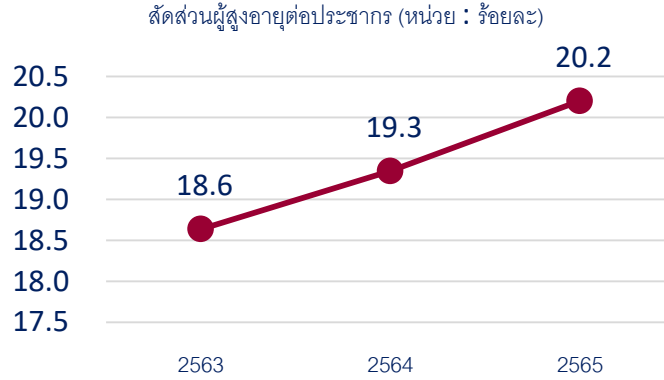


ภาพที่ 48 จำนวนผู้สูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

## (2) สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 18.6 ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 19.3 และมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 20.2 ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้น



ภาพที่ 49 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

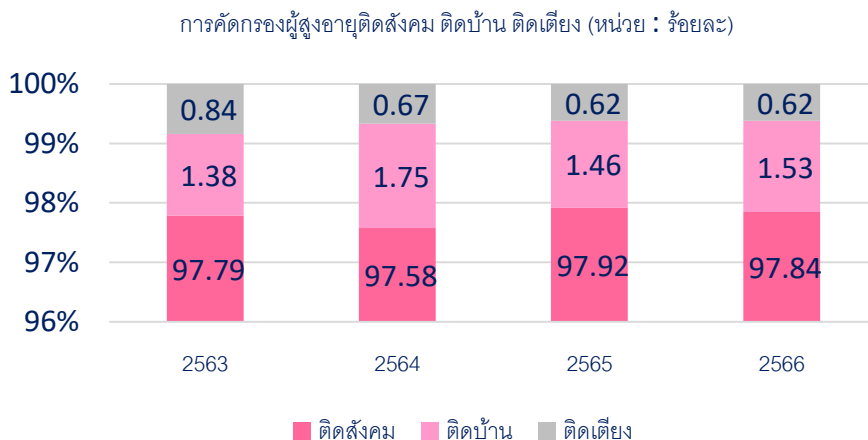
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

## 3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

### 3.4.2.1 ผู้สูงอายุกลุ่มเปราะบาง

#### (1) ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม

จังหวัดจันทบุรี มีการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง จากกราฟข้อมูล พบว่าผู้สูงอายุที่ติดสังคม มีจำนวนมากที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2566 โดยมีอัตราส่วนมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 97.92 และน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 97.58 ผู้สูงอายุตัดบ้าน มีจำนวนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.75 และน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 1.38 และผู้สูงอายุตัดเตียง มีจำนวนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.84 และมีจำนวนน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 เท่ากันทั้ง 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.62

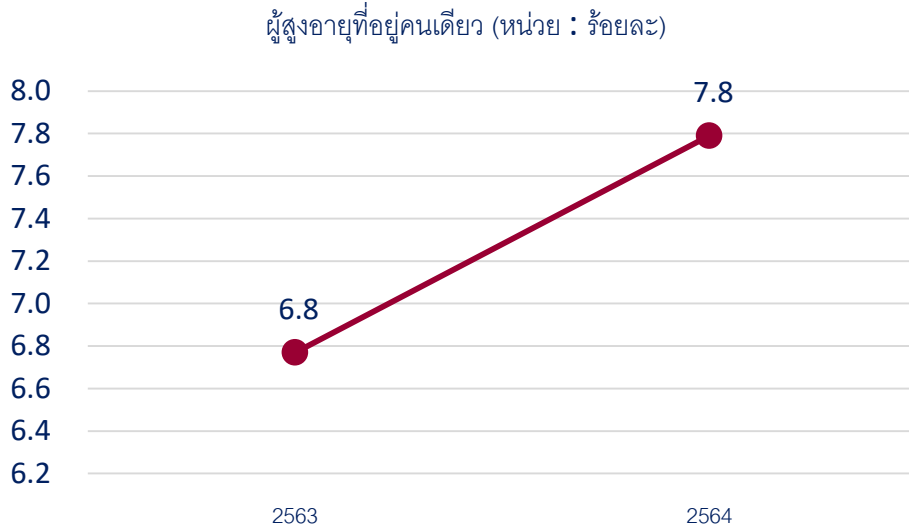


ภาพที่ 50 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

## (2) ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว

จังหวัดจันทบุรี มีผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 6.8 ซึ่งมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 7.8



ภาพที่ 51 ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

### 3.4.2.2 ความรุนแรงในผู้สูงอายุ

จังหวัดจันทบุรี มีความรุนแรงในผู้สูงอายุ แบ่งตามปีฐานข้อมูล ในปี พ.ศ. 2563 แบ่งเป็นผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจรวม 1 คน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายด้านร่างกาย จำนวน 1 คน ในปี พ.ศ. 2564 แบ่งเป็น จำนวนการแจ้งเหตุร้องเรียนความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ มีจำนวน 3 คน ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจรวม 1 คน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายด้านร่างกาย จำนวน 1 คน ในปี พ.ศ. 2565 แบ่งเป็น ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจรวม 1 คน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายด้านจิตใจ จำนวน 1 คน

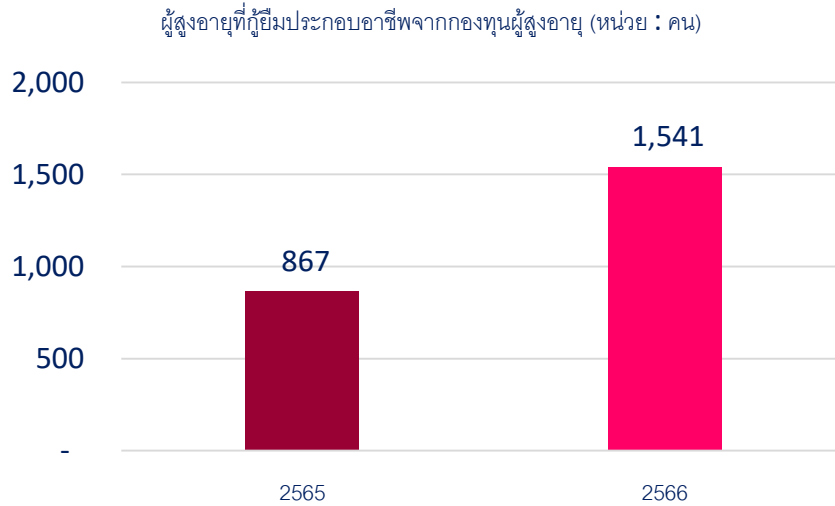
ตารางที่ 13 ความรุนแรงในผู้สูงอายุ

ความรุนแรงในผู้สูงอายุ (หน่วย : ครอบครัว/ คน)	ปีฐานข้อมูล			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
จำนวนการแจ้งเหตุร้องเรียนความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ	0	3	0	0
ผู้สูงอายุที่ถูกทำร้ายร่างกาย/ จิตใจ (รวม)	1	1	1	0
- ด้านร่างกาย	1	1	0	0
- ด้านจิตใจ	0	0	1	0

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)

### 3.4.2.3 การทำงานของผู้สูงอายุ

จังหวัดจันทบุรี มีผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 867 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2566 จำนวน 1,541 คน

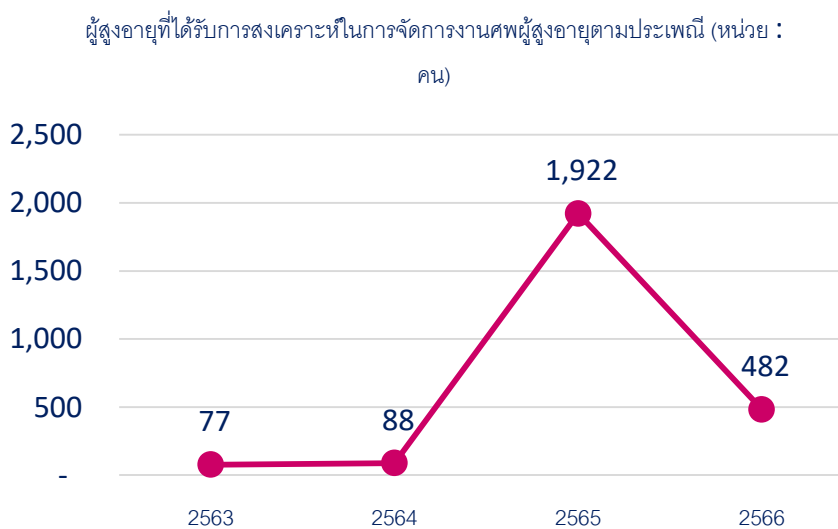


ภาพที่ 52 ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ  
ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ

### 3.4.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

#### (1) ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

จังหวัดจันทบุรี มีผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 77 คน ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 88 คน ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 1,922 คน และ ในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 482 คน



ภาพที่ 53 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี  
ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ



## (2) เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

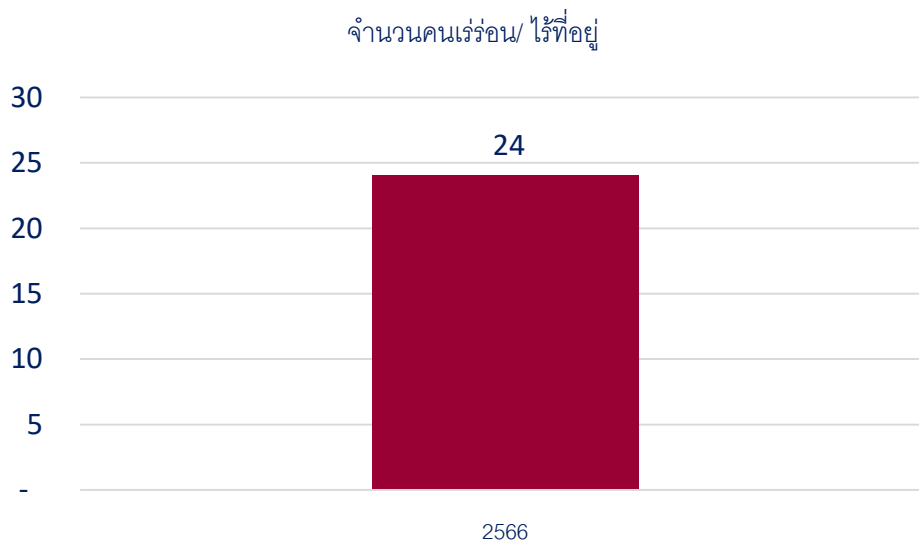
จังหวัดจันทบุรี มีเครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2566 แบ่งเป็น ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 203 แห่ง จำนวนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 37 แห่ง และจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 93,453 คน

ตารางที่ 14 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ (หน่วย : แห่ง/ คน)	ปี 2566
ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ	203
จำนวนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.)	37
จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	93,453

## 3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

### 3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง



ภาพที่ 54 จำนวนคนเร่ร่อน/ ไร้ที่อยู่

ที่มา : สถิติการสำรวจข้อมูลแรงงาน คนไร้บ้าน Homeless ONC 2023

ตารางที่ 15 จำนวนผู้แสดงความสามารถ

จำนวนผู้แสดงความสามารถ (หน่วย : คน)	ปี 2566
จำนวนผู้แสดงความสามารถ	60

### 3.5.2 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

จังหวัดจันทบุรี มีเครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบางในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชน 96 แห่ง จำนวนบ้านพอเพียงชนบท 2,317 แห่ง และจำนวนผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ 101 คน

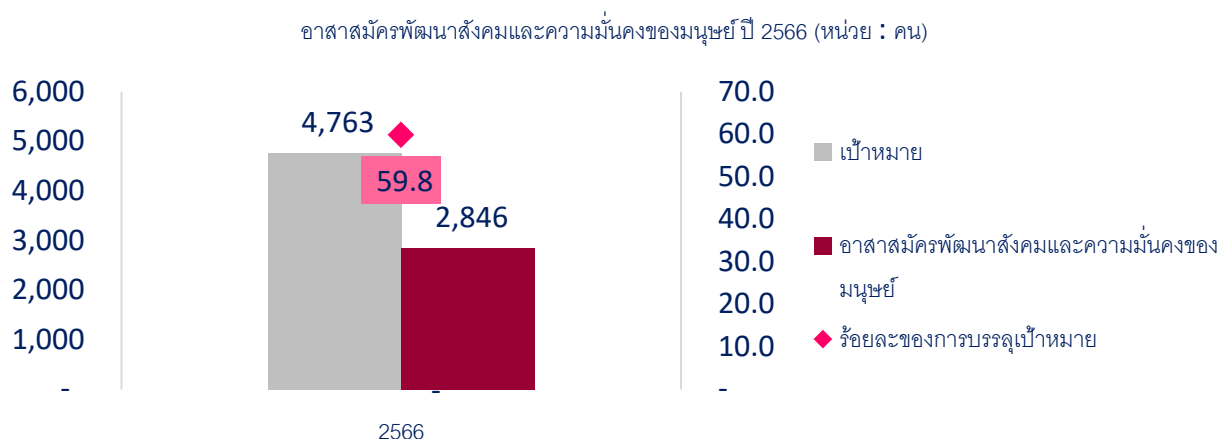
ตารางที่ 16 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

เครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง (หน่วย : แห่ง/ คน)	ปี 2566
จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชน	96
จำนวนบ้านพอเพียงชนบท	2,317
จำนวนผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	101

### 3.6 ภาคิเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม

#### (1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จังหวัดจันทบุรี มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 4,763 คน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2,846 คน และมีร้อยละของการบรรลุเป้าหมาย คิดเป็น 59.8



ภาพที่ 55 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

#### (2) ภาคิเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม

จังหวัดจันทบุรี มีภาคิเครือข่ายสังคม ในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 93 แห่ง และองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 56 แห่ง

ตารางที่ 17 ภาคิเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม

ภาคิเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม (หน่วย : แห่ง/ คน)	ปี 2566
องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	93
องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	56

**ส่วนที่ 4**

**สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน  
(Hot Issues) ในระดับจังหวัด**

### 4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

#### 4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนกลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TPMAP แยกรายมิติ มีจำนวนคนเปราะบางทั้งหมด 12,651 คน ด้านความเป็นอยู่มีจำนวนมากที่สุด 5,720 คน รองลงมาคือ ด้านรายได้ จำนวน 5,147 คน และน้อยที่สุดคือ ด้านการศึกษา จำนวน 301 คน

ตารางที่ 18 กลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TPMAP แยกรายมิติ

กลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TPMAP	ปี 2566
จำนวนคนเปราะบาง	12,651
- ด้านความเป็นอยู่	5,720
- ด้านการศึกษา	301
- ด้านสุขภาพ	747
- ด้านรายได้	5,147
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	736

จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง ในปี พ.ศ. 2566 แบ่งเป็น ครัวเรือนเปราะบาง จำนวน 8,800 ครัวเรือน ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง จำนวน 8,589 ครัวเรือน และระดับความเปราะบางของครัวเรือน แบ่งเป็น ระดับ 0 จำนวน 210 ครัวเรือน ระดับ 1 จำนวน 1,523 ครัวเรือน ระดับ 2 จำนวน 5,605 และครัวเรือนระดับ 3 จำนวน 1,462

ตารางที่ 19 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	ปี 2566
จำนวนครัวเรือนเปราะบาง	8,800
ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง	8,589
ระดับความเปราะบางของครัวเรือน	
- ระดับ 0	210
- ระดับ 1	1,523
- ระดับ 2	5,605
- ระดับ 3	1,462

#### 4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

##### โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

หน่วยงาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดจันทบุรี

ผลการดำเนินงานรายมิติ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2566)

ลำดับ ที่	ด้าน	ประเด็นการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนครัวเรือนที่ได้รับ ความช่วยเหลือ/พัฒนา	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
1	รายได้	1. เงินกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพผู้สูงอายุ 2. เงินทุนประกอบอาชีพสำหรับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ 3. เงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง 4. เงินสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม กรณีฉุกเฉิน 5. เงินสงเคราะห์ค่าจัดการงานศพผู้สูงอายุ ตามประเพณี 6. เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน 7. เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 10. เงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ	645 1,162 608 344 1,780 1,590 3,263 55	สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ.
2	ความเป็นอยู่	1. โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย สำหรับคนพิการ 2. โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่ง อำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสม และปลอดภัย 4. โครงการบ้านพอเพียงชนบท	33 69 2,317	สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ.
3	การเข้าถึง บริการ ภาครัฐ	1. เงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ 2. จัดทำบัตรประจำตัวคนพิการ 3. การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล 4. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (อพม.) 5. กายอุปกรณ์ 6. จัดทำบัตรประจำตัวผู้แสดงความสามารถ	55 1,100 77 2,846 15 60	สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ. สนง.พมจ.จบ.

## รายละเอียดการดำเนินงานและการบูรณาการให้ความช่วยเหลือรายมิติ

### มิติรายได้ 5,147 ราย

- กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนส่วนใหญ่มีปัญหามิติด้านรายได้และความเป็นอยู่ จำนวน 5,147 ปัญหา โดยแบ่งออกเป็น

1. ปัญหาครัวเรือนเปราะบางที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เนื่องจากปัญหาสุขภาพ เช่น ป่วยเรื้อรัง พิการ ติดเตี้ย ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ปัญหาครัวเรือนรายได้ไม่แน่นอน ไม่มีอาชีพ มีภาระหนี้สิน ทำให้รายได้ไม่เพียงพอในการครองชีพและการดูแลครอบครัว

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ได้ให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบาง โดยการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ประเภทต่างๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้นและได้มีการติดตามให้คำแนะนำการเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้

2. กลุ่มคนเปราะบางที่มีรายได้ มีบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับครัวเรือน 1 - 2 คน เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ ทำให้รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนไม่ถึง 100,000 บาท แต่ไม่ได้มีปัญหาเรื่องรายได้เท่าที่ควร สามารถพึ่งพาช่วยเหลือตนเองได้ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในเรื่องของการลดรายจ่ายครัวเรือน และหาช่องทางการเพิ่มรายได้ของครอบครัวจากงานประจำ รวมถึงให้คำแนะนำการเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้

### มิติการศึกษา 301 ราย

- กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนมีปัญหาด้านการศึกษาจำนวน 301 ราย โดยเด็กส่วนใหญ่ได้เข้าเรียนการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของประเด็นที่พบ คือ ครัวเรือนกลุ่มเปราะบางกลุ่มดังกล่าว มีปัญหาในเรื่องของปัญหาครอบครัวแตกแยก ครอบครัวหัวงกลาง ครอบครัวข้ามรุ่น เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้ตามกลุ่มเป้าหมาย

### มิติสุขภาพ 747 ราย

- กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนมีปัญหาด้านสุขภาพ จำนวน 747 ราย โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ กลุ่มเปราะบางเจ็บป่วยเรื้อรัง มีโรคประจำตัว แต่ยังพบแพทย์ตามนัดอยู่เสมอ และปัญหาที่รองลงมาคือกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีความพิการ ติดเตี้ย และอยู่ระหว่างการทำกายภาพบำบัด เจ้าหน้าที่ได้แนะนำการติดต่อ อสม. และ อพม. และนักบริบาลชุมชน เพื่อเข้าไปดูแลเบื้องต้นในการทำกายภาพบำบัด การดูแลสุขภาพตนเองเบื้องต้น การรับประทานยาอย่างต่อเนื่องรวมถึงพบแพทย์ตามนัดอย่างสม่ำเสมอ หากเข้าข่ายมีความพิการได้แนะนำการจดทะเบียนคนพิการ และให้คำแนะนำการเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้

### มติดีความเป็นอยู่ 5,720 ราย

- กลุ่มเปราะบางรายคร้วเรือนมีปัญหาด้านความเป็นอยู่ จำนวน 5,720 ปัญหา โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง มีสภาพเก่าชำรุดทรุดโทรมไม่เหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมาย อาทิเช่น คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้มีรายได้น้อย โดยเจ้าหน้าที่ได้ให้คำแนะนำและประสาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสำรวจ รายชื่อผู้ประสบปัญหาทางสังคม เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดหางบประมาณ จากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนรวมถึงวางแผนในการให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นและระยะยาวต่อไป สำหรับปัญหารองลงมาคือ กลุ่มคนเปราะบางไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่อยู่อาศัยหรืออาศัยอยู่ในที่ดินของบุคคลอื่น ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้

### มติดีการเข้าถึงบริการภาครัฐ 736 ราย

- กลุ่มคนเปราะบางที่เข้าไม่ถึงบริการภาครัฐ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดร่วมออกหน่วยบริการประชาชนในโอกาส ต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงบริการและสิทธิสวัสดิการต่างๆที่รัฐจัดให้ อาทิเช่น โครงการจังหวัดเคลื่อนที่ การออกหน่วยบริการทางสังคมเคลื่อนที่กระทรวง พม. และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทางช่องทางสื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มคนเปราะบางได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและการเข้ารับบริการจากทางภาครัฐ

## ข้อมูลตามพื้นที่

### 4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues

สถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อายุต่ำกว่า 18 ปี (คุณแม่วัยใส) ในจังหวัดจันทบุรี  
ประจำปี พ.ศ. 2566

รายงานผลการช่วยเหลือด้านต่างๆ ตามบริบทพื้นที่ มีจำนวน 150 ราย ได้รับเงินสงเคราะห์  
แล้วทั้งหมด 150 ราย โดยมีรายละเอียดแผนการช่วยเหลือ ดังนี้

#### แผนระยะสั้น

1. มารดาขึ้นทะเบียนรับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน หากครอบครัวประสบปัญหาด้าน  
ความเป็นอยู่ในเรื่องค่าใช้จ่าย สามารถขอความช่วยเหลือเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน
2. ประสานหน่วยงานในพื้นที่ ให้คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพ ในช่วงตั้งครรภ์และหลังคลอด

#### แผนระยะกลาง

1. ประสานหน่วยงานด้านการศึกษาในพื้นที่ในด้านการให้โอกาสในการเรียนต่อ ให้คุณแม่วัยใสได้รับโอกาสในการเรียน  
เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและหางานทำได้ในอนาคต
2. ให้ความช่วยเหลือในด้านครอบครัวของคุณแม่วัยใสควรได้รับความช่วยเหลือ เพื่อสามารถดูแลตนเองและบุตร  
ได้อย่างเหมาะสม

#### แผนระยะยาว

1. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนงานและมาตรการป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การเผยแพร่  
ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา การส่งเสริมให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการคุมกำเนิด
2. ประสานหน่วยงาน รณรงค์การพัฒนาสังคมให้เอื้อต่อคุณแม่วัยใส ส่งเสริมให้คุณแม่วัยใสสามารถใช้ชีวิตได้  
อย่างเหมาะสม เช่น การลดการตีตราคุณแม่วัยใส การส่งเสริมให้สถานศึกษา

## ส่วนที่ 5

### การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

จังหวัดจันทบุรี มีประชากรทั้งหมด 536,144 คน แบ่งเป็นชาย 261,874 คน หญิง 274,270 คน ซึ่งเป็นวัยแรงงานมากที่สุด (15 - 59 ปี) จำนวน 342,212 คน คิดเป็นร้อยละ 63.83 รองลงมา คือ ประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 108,311 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 และลำดับสาม คือ ประชากรเด็ก (0 - 14 ปี) จำนวน 85,621 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97

ซึ่งจะเห็นได้ว่า จังหวัดจันทบุรีมีประชากรวัยแรงงานมากที่สุด แต่จากข้อมูลและสถิติที่รวบรวมมา กลุ่มประชากรสูงอายุก็มาเป็นอันดับที่ 2 และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากทุกๆปี ทำให้เห็นว่า จังหวัดจันทบุรีกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต ซึ่งจากการจำแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรวบรวมมา สามารถวิเคราะห์ข้อมูลตามสถานการณ์ต่างๆ ได้ดังนี้

#### สถานการณ์เด็กและเยาวชน

ในปี พ.ศ. 2566 สถานการณ์เด็กและเยาวชนของจังหวัดจันทบุรี พบว่า จำนวนเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ (0 - 14 ปี) มีจำนวน 85,621 คน ซึ่งเป็นอันดับที่ 3 รองจากกลุ่มวัยแรงงานและกลุ่มผู้สูงอายุ

ปัญหาเด็กที่มีแนวโน้มดีขึ้น ได้แก่

- ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งมีอัตราการลดลงจากปีที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าการควบคุมและดูแลกลุ่มเป้าหมายที่ดีขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อน
- คุณแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากปีที่ผ่านมา
- ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ มีจำนวนลดลงจากปีก่อนๆ และมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อยๆ

ปัญหาที่ควรระวังแก้ไข ได้แก่

- จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากปีที่ผ่านมา
- อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (คุณแม่วัยใส) เพิ่มขึ้นสูงจากปีที่ผ่านมา

#### สถานการณ์สตรี

ในปี พ.ศ. 2566 สถานการณ์สตรีของจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีสตรีในกลุ่มวัยแรงงานหญิง (0 - 14) ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.6 ในอัตราคงที่ทุกๆปี และมีอัตราที่สูงแบบก้าวกระโดดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แสดงให้เห็นว่า จังหวัดจันทบุรีมีประชากรในกลุ่มวัยแรงงานมากที่สุด โดยเป็นประชากรหญิง 274,270 คน จากประชากรทั้งหมด 536,144 คน



ปัญหาที่ควรระวังแก้ไข ได้แก่

- ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว ซึ่งในปี พ.ศ. 2566 ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกันมีจำนวนมากที่สุด และมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา
- ความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงและเพศชาย จะเห็นได้ว่า อัตราแรงงานในระบบของเพศหญิงต่อเพศชาย เพศหญิงจะมีอัตราน้อยกว่าเพศชายอย่างต่อเนื่องในทุกปีที่ผ่านมา ซึ่งถ้าเทียบจากประชากรทั้งหมดในจังหวัด เพศหญิงจะมีมากกว่าเพศชาย

### สถานการณ์คนพิการ

ในปี พ.ศ. 2566 สถานการณ์คนพิการของจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนต่อประชากรเพิ่มขึ้นในทุกๆปี และมีคนพิการเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งจำแนกคนพิการตามประเภทความพิการ ได้ดังนี้

1. คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.6
2. คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คิดเป็นร้อยละ 15.4
3. คนพิการทางสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 9.6

นอกจากนี้ยังมีคนพิการที่ได้รับการศึกษาที่เข้าเรียนแบบโรงเรียนรวม รวมการศึกษาพื้นฐานจำนวน 6,456 แบ่งเป็นระดับชั้นอนุบาล จำนวน 8 คน ชั้นประถมศึกษา จำนวน 5,406 คน และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,042 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าจังหวัดจันทบุรีมีร้อยละของคนพิการที่ได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นในทุกปี และมีจำนวนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 และมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อยๆ

### สถานการณ์ผู้สูงอายุ

ในปี พ.ศ. 2566 สถานการณ์ผู้สูงอายุของจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีจำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) เป็นอันดับที่ 2 ของประชากรทั้งหมด มีจำนวน 108,311 คน ซึ่งถ้าจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุในแต่ละปีที่ผ่านมา จะมีผู้สูงอายุที่อยู่ในช่วงอายุ 60 - 69 ปี มากที่สุด โดยสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรในจังหวัดจันทบุรี มีอัตราร้อยละเพิ่มขึ้นเรื่อยๆในทุกๆปีอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า จังหวัดจันทบุรีกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

ปัญหาผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มดีขึ้น ได้แก่

- ความรุนแรงในผู้สูงอายุลดลงจากปีก่อนๆที่ผ่านมา
- ผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
- ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวน 93,453 คน

ปัญหาที่ควรระวังแก้ไข ได้แก่

- ผู้สูงอายุกลุ่มเปราะบาง ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เช่น ผู้สูงอายุติดเตียง
- ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

## สถานการณ์กลุ่มคนเปราะบาง

ในปี พ.ศ. 2566 สถานการณ์กลุ่มคนเปราะบางของจังหวัดจันทบุรี พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีเครือข่าย/ สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบางในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชน 96 แห่ง จำนวน บ้านพอเพียงชนบท 2317 แห่ง และจำนวนผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 101 คน

## ภาคีเครือข่าย/ สวัสดิการสังคม

จังหวัดจันทบุรี มีภาคีเครือข่ายสังคม ในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ องค์กรสวัสดิการชุมชนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 93 แห่ง และองค์กรสาธารณประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 56 แห่ง

จากการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2566 จะเห็นได้ว่าปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มเปราะบางในจังหวัดจันทบุรี มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในหลายๆด้าน แสดงให้เห็นว่าปัญหาต่างๆได้รับการแก้ไขและการดูแลจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีปัญหาอีกมากมายที่จะต้องเร่งแก้ไข และให้ความช่วยเหลือประชากรในพื้นที่จังหวัดต่อไป

## 6.1 บทสรุป

จากข้อมูลการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี ตามภารกิจหน้าที่ การช่วยเหลือดูแลการพัฒนากลุ่มเป้าหมายต่างๆของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดจันทบุรีในปัจจุบันค่อนข้างมีความหลากหลายเนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดจันทบุรี ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมในมิติที่หลากหลายมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในการดำรงชีวิต ทั้งนี้จากข้อมูล TP MAP (Thai People Map and Analytics Platform) ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าพบว่า ในปี 2566 จังหวัดจันทบุรี มีคนจนจำนวน 6,432 คน คิดเป็น 2.36% ในส่วนของปัญหาที่พบ แบ่งออกเป็น ปัญหาด้านสุขภาพ 1,207 คน ปัญหาด้านความเป็นอยู่ 1,635 คน ปัญหาด้านการศึกษา 1,286 คน ปัญหาด้านรายได้ 3,681 คน และปัญหาด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ 36 คน

### ประเด็นปัญหาที่พบ

**ปัญหาการขาดโอกาส** กลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในจังหวัดจันทบุรี มักประสบปัญหาด้านรายได้และความเป็นอยู่ การขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการสังคม และด้านที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ ส่งผลให้กลุ่มคนเปราะบาง และกลุ่มคนด้อยโอกาสไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

**ปัญหาความรุนแรง** กลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในจังหวัดจันทบุรี มักตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ทั้งความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงทางร่างกาย ปัญหาการค้ำมนุษย์ค้าประเวณี และการถูกใช้แรงงานไม่เป็นธรรม เป็นต้น ปัญหานี้ส่งผลต่อสภาพจิตใจและร่างกายของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสอย่างรุนแรง

จากประเด็นปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า กลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในจังหวัดจันทบุรี ยังคงเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆมากมาย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลือจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

## 6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

**ภาครัฐ** ควรมีนโยบายและมาตรการที่เอื้อต่อกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส เช่น นโยบายการลดความเหลื่อมล้ำ นโยบายการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา นโยบายการคุ้มครองสวัสดิการสังคม เป็นต้น

**ภาคเอกชน** ควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส เช่น การสนับสนุนทุนการศึกษา การสนับสนุนการจ้างงาน การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นต้น

**สังคม** ควรมีความตระหนักและเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส เพื่อสร้างการยอมรับและสนับสนุนให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเท่าเทียม

## 6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

การพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในระดับกลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยควรมีแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัดในการพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส มีดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสระดับกลุ่มจังหวัด ควรมีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการอย่างรอบด้าน เพื่อให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง โดยแผนพัฒนาควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติและระดับจังหวัด และมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
2. การบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานภาครัฐควรทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและองค์ความรู้
3. การส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคม ควรส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส โดยภาคประชาสังคมสามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายในการสะท้อนปัญหาและความต้องการ รวมทั้งสามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่
4. การสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจของสังคม ควรมีการรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ให้กับสังคมถึงปัญหาและความต้องการของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาส เพื่อให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนการพัฒนาของกลุ่มคนเหล่านี้

จากข้อเสนอแนะข้างต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาของกลุ่มคนเปราะบางและกลุ่มคนด้อยโอกาสในระดับกลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยควรมีแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างยั่งยืน

## ภาคผนวก

- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- กรมการพัฒนาชุมชน
- สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี กระทรวงศึกษาธิการ
- ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (iSEE)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (Thai RSC)
- กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัยฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี (พมจ.)
- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กรมกิจการผู้สูงอายุ
- สถิติการสำรวจข้อมูลแรงงาน คนไร้บ้าน Homeless ONC 2023
- ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ศูนย์วิจัยและพัฒนากิจการเกษตรจันทบุรี
- ศูนย์ข้อมูลทางสังคมจังหวัดจันทบุรี รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี พ.ศ. 2566



สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี

ชั้น ๑ ศูนย์ราชการกระทรวงแรงงาน ตำบลตลาด

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

Tel : ๐๓๙ ๓๑๒ ๕๕๒

E-Mail : saraban.chanthburi@m-society.go.th

